

تاروطت هب یه اگان

نرق رد تغل ملع

ریخا

یرصم مه و اه یبرغ مه، 14 نرق و 20 نرق رد هک یزیخ نی ا هک تسا نی ا، هزوح یارب فسات یاه هیام زا بقق نرق کی یلو، هدهش عورش هلمجلای فلاح. هتشدن باتزاب هزوح رد، دن اهتفرگ تغل رد، اه دیراد راک نآ اب دیوریم مه اچ ره، دوش ناربع دیاب اّم تح، تسین مک یگدن ام

- ریخا نرق رد تغل ملع تاروطت هب یه اگان
- مه دراهچ نرق رد یوغل بتک
 - هغلل اهق ف/هغلل ملع. ۱.
 - سینی می هارب. ۲.
 - هغلل اهق ف ی ف تاسارد. ۳.
 - لصوملای قاق ت شالال مجع مل. ۴.
- لصوملای قاق ت شالال مجع مل باتکی سررب
 - باتکی انبم (فلا)
 - باتکی شور (ب)
 - باتکی اوتحم یسررب (ج)
 - باتکی ایازم (د)
 - حالصا یه اراکه ار و باتکی صقاون (هـ)

تغل ملع تاروطت هب یه اگن ریخا نرق رد

مه و اه یبرغ مه 14 نرق و 20 نرق رد هک یزیخ نیا هک تسا نیا، هزوح یارب فسات یاه هیام زا [1] نرق کی یلو، هدش غورش هلمجلای فلاح. هتشدن باتزاب هزوح رد، دنا هتفرگ تغل رد، اه یرصم دیراد راک نآ اب دیوریم مه اچ ره. دوش ناربع دیاب امتح. تسین مک یگدنم بقق

۱۳۹۷/۹/۱۴ خیرات، لوصالاحابم سرد هسلج رد هک تسای بللایم یروآدرگ و میظنت، الاب نتم [1] هدش حرطم ۱۴۰۱/۳/۱۶ هقف هسلج روط نیمه و ۱۳۹۷/۹/۱۷ خیرات مکح و قح هلاسری سررب هسلج رد و هدش هتفرگ هرهب زین «هیقدص هه بش» هلاقم رد دوجوم بللایم یخرب زانتم نیا میظنت رد. تسای

مه‌دراچ نرق رد یوغل بتک

دندرک راک یلیخ لاسدص نی ایه نی لاجّ یا یلع

هغلل هق ف/هغلل ملع. ۱

رصم رد - [4] هغلل هق ف، [3] هغلل ملع: شمسا- [2] شپ لاس دص دودج باتک ات ود [1] یفاو ادبع [5] دن دودج یبوخ یاه باتک اه نیا. درک پاچ

عامتجالا ملع داور نم دئارو باتک، (م 1991 / ه 1412 - م 1901 / ه 1319) یفاو دحاولا دب یلع [1] هغلل یس نجل ی رصم، یبرغل

دن. نودروغ هیلک یف مته یزیمال سرامل یف اسردم هدلاو ناک شیح نادوسلاب نامرد م یف دلو نم هفئاو میرکال آرقلا طفح، رهزالا یف ملعت مته هفئادتا هسردم لخد، رصم یلإ هرسال هدوع لو ناک. م 1925 ماع ایلعلا مولعلا راد یف جرختو، هدلاو یلع اهحرش یقلت یلای هفملعلا نوتمال سرد شیح، سیراب یف نوبروسلا هعامج یلإ اهتثعب یف کاذنآ فراعمال هرازو هتدفزاف، هتقرق م 1928 ماع سویرولاکبال یلع لصح، تاونس تسوحن اه یضقف، عامتجالا ملعو هفسلفلا هعامجالا نم عامتجالا ملع یف هاروتکدلا هجرد مته، "قرلا یف هعامتجالا هیرطن" هلاسرلا ناوون ناکو هلاسرلا ناوون ناکو م 1931 ماع، عامتجالا ملع ذاتسرا "هینوکوف" ذاتسرا فارشا تحت اهسفن "هأرمل قرو لجرلا قر نیب قرفلا".

عامتجالا نم دیدعلاو، هرهاقلا هعامجو رهزالا یف عامتجالاو هفبیرتلاو سفنلا ملعل اسردم لمع، طابربلا سماخل دمح هعامجو، رئا زلاب هنیطنسق هعامجو، نادوسلاب نامرد م هعامج: هفبیرلا ضایرلاب دوعس نب دمح مامال هعامجو.

مسق سیرو بادآلا هیلک دیمعو، رهزالا هفبیرتلا هیلک دیمع اهنم، هفیدع هفمیداکأ بصانم دلقت، هرهاقلاب هفبیرلا هغلل عجم یف اوض بختنا. هرهاقلا هعامجو، نامرد م هعامج عامتجالا نوؤشل یلعلا سلجملابو، هصصختمال هفموقلا سلجملابو، عامتجالا ملعل یلودلا عجملابو ماع هفاقثلل یلعلا سلجملا نم هعامتجالا مولعلل هفیردقتلا هلودلا هزئاج حنم دقو. هفمالسلإ (هرحل هعوسوملا) م 1989.

یلاوح باتکلا اذهل یلوألا هفبطلل ترهظ: تسا هدمآ هغلل ملع باتک همدقم رب هقیلعت رد [2] (۴ ص ۱، ج ۱، هغلل ملع). 1940 هسن

تسا دوجوم تهاقف هناخباتک تیاس رد باتک نیا [3].

تسا هتشون یدالیم ۱۹۴۵ لاس زا لبق ات و هغلل ملع باتک زا سپ ار هغلل هق ف باتک، فلوم [4] اننا ریغب «هغلل ملع» انباتک نم یناثلل هزلنم یف اذه انفلومف: دیوگ یم همدقم رد دوح وا

قلعتی ام هصاخ و اهل ضرعی یتلا تاعوضوملا یف هلامعتسا عاش اَصاخ امسا هیلع قلطن نا انرثآ
(هغلل هقف، ص ۵). هیبرعل هغللاب اهنم

یف متبغر نإة یرصعللا بتكلا دوجأ نمو: دیوگ یم باتک ود نی دروم رد حلاص یحبص رتکد [5]
(«یف او دحاولا دبع یلع روتكدلل "هغلل ملع" و "هغلل هقف" ثیدحلا جهنملا یلع هغلل بیوبت
هب نیثحاب زاین هدننک فرطرب ار باتک ود نی هیور هتبالا و (۸ ص، هغلل هقف یف تاسارد
دنادیمن هغلل هقف لئاسم

سی‌نا می‌ه‌اربا.۲

هتاشون یرت ینف یاه باتک؛ تسایر صم مه وا هک، [1] سینی میهاربا رتکد، وایر صاعم زایضعب
، تسایر یوق ینف رطن زای سینی میهاربا رتکد یاه باتک، دینک شحب ادعب دیت ساوخ رگا، تسایر
[2] درب یم مان شباتک رد حل اص یحبص ار سینی میهاربا.

٥يغوﻟﻞ ﺗﺎﺳﺎﺭﺩﻟﺎ ﺩﺋﺎﺭ (ﻡ 1977 ﻭﻳﻮﻱ 8/ -ﻭﻩ 1397 ﻓﺨﺎﻟﺪﺍﻡﺝ 20) - ﻡ 1906/ﻭﻩ 1324) ﺳﻴﻨﺂ ﻣﻴﻫﺎﺭﺏﺍ [1]

ﺍﻫﻤﻮﻟﺒﺪ ﻳﻠﻊ ﺍﻟﺼﺎﺡ ﺍﻫﻨﻢ ﺟﺨﺘﻮ ،ﺍﻳﻠﻊﻟﻤﻮﻟﻊﻟﺮﺍﺩﺏ ﻗﺤﺘﻠﺍﻭ ،**ﻩﺭﻩﺍﻗﻠﻠﺒ** ﺩﻟﻮ ،ﻳﻮﻏﻞ ﺗﺤﺎﺏ ،**ﻩﻳﺒﺮﻋﻠﺍ**

ﻳﻠﻊ ﻟﺼﺢ ﻧﺪﻧﻞ ﻋﻤﺎﺝ ﻧﻤﻮ .ﻩﻳﻮﻧﺎﺗﻠﻞ ﺳﺮﺍﺩﻣﻠﺍ ﻳﻒ ﺍﺳﺮﺩﻡ ﻟﻤﻌﻮ .ﻡ 1930 ﻋﻨﺲ ﻳﻒ ﻳﻠﻊﻟﺍ

ﻩﻳﺒﺮﻋﻠﺍ ﻩﻏﻠﻠﺍ ﻋﻤﺠﻡ ﻩﻳﻮﻭﻀﻊ ﻟﺎﻧﻮ .ﻡ 1941 ﻋﻨﺲ ﻳﻒ ﻫﺎﺭﻭﺗﻜﺪﻟﺍ ﻣﺘ ،ﻡ 1939 ﻋﻨﺲ ﻳﻒ ﺳﻮﻳﺮﻭﻟﺎﻛﺒﻠﺍ

.ﻩﻳﻮﻏﻠﻠﺍ ﻫﺘﺎﻟﺍﻗﻤﻮ ﻫﺘﻮﺡﺏﺏ ﺭﺧﺰﺕ ﻩﻳﺒﺮﻋﻠﺍ ﺗﺎﻟﺠﻤﻠﺍﻭ .ﻡ 1961 ﻋﻨﺲ ﻳﻒ

لمعو .مولعلا رادب ققحلم تناك يتيلا فيزيهجتلا ةسردملا نم ةيوناثلا هتداهش ىلع سينا لصح اهتقبا اسم فراعلملا ةرازو تنلعا املو .ةيوناثلا سرادملا يف اسردم هجخت دعب سينا ميهاربإ .ءاروتكدلا ىلع لوصحلل ارتلجنإ ىلإ رفاسو اه زافو ،اهل مدقت ابوروأ ىلإ ةسارد ةثعب رايخا

،**ندنل** يف هتسارد ءانثأ يف .1941 / ـه 1360 ةنس ةيماسلا ةيوغللا تاساردلا يف ةداهش ىلع لصح .يرصملا يدانلل اسيرئربختنا

ةعماجب بادآل ةيلك يف اهدعبو مولعلل راد ةيلك يف اسردم لمع ابوروأ نم سينا ةدوع دعب اهدعب داع . تاوصلأا ةساردو ةيوجلل تاساردل تيدحتل تايتوصلل لمعم أشنأ ايفو ، **ةيردنكسلإا** لوت مئ ، تايجلل مسقل اسيررو اذاتسأ حبصأ نأ لئ ايفئاظو يف لقرتو ، مولعلل راد لئ رومأل ريس نع هاضر مدعل هتلاقستسا مدق نأ لئ لئ رخأ ةرم اهيلو مئ ةدم دعب اهنم لئ عفأو ةدامعلل .

عم (م1961 = هـ1381) ڊنس عمجم لم اءىوضع لان مٲ ، م1958 ماع ءىبىر لال عمجم ب ارىب ب رىءا ءاواصل ل وء ءءوب ءناك . ءءاضعأ ءء ءىزو ءوناق فى ءء ءىب عمجم ل الى اومضنا نىءآ ءءسء اىاضقل نم ءىءل بانا الى ،رءشلى قىسومو ،طافلل ءالال ءو ،ءىبىر ل ءاءل ل و ،ءىوغلل ءىفصل و ءىوئلل

هوعورشممل عضو دقو ،ةببرعلا دالبل عيمج يف رشنني يجذومن قطن داجيإ ىلإ اعد نم لوأ سينا ناك
،حرسمل او امنينسلال هيحوتو ،ةعاذلال لالغتساو ،نينسردملا دادعإ :لمشت ةلصفم ةطخ اذه
يف لمعتست الف ،ةلحمللا تاجهلللا ناطلس ىلئاضقلل ؛ةيعيرشتلا ةطلسللاب ةناعتسال او
،ةببرعلا ةغللل ىلئع ةريغ هذه هتحيص تناكو ،امينسلالو حرسمل رودو ةعاذلالو سرامدلا

هتافلۇم نىم

ةىوغلل تاوصأل

ةيبرعلا ةغللا رارسأ نم

رعشلا ىقي سوم

ةيبرعلا تاجهللا يف

طافلل ةلاد

ةكرتشملا ةيبرعلا ةغللا لبقتسم

يسللدنأل روصنملا

(اىدپىكى و تياس)

مصاوعلا يف ترهظ دق ،ةقيمع ةيوغل اثحابأ لوانتت ىرخأ ةثيدح آبثك نإ: دسیون ىم وا [2] أمامإو ،أعماج آبثك هانيضتراو ،اهدحأ ىلع نيسرادلا انلحأ أل هف ،رهاقلا يف اميس الو ،ةيبرعلا آيداه

فوتسم عماج دحاو باتك اهيف سيلأ ؛سينأ ميهاربإ روتكدلا ققحملا ذاتسألا ثحابأ كلت ةلاد" نع وأ ،"ةيوغللا تاوصلأ" نع هفلؤم يف وأ ،"تاجهللا" نع هباتك يف كي نإ ؟طورشلل امف ،ةغللا تاوضوم نم نيعم نول ضرع يف صاصتخالا نم برض "رعشلا ىقي سوم" نع وأ ،"طافللأ" ملع يف امك- صئاصخلاو ،ةيبرعلا صئاصخ يف اثحب "ةغللا رارسأ نم" ميقل هباتك دغن ال انلاب (٨ ص ،[هغللا هقف يف تاسارد](#)) .«ةغللا هقف ثحابم مهأ -يوغل لك

:دزادرب ىم شتافىلات ردس ىنا رتكد لاكشا ناىب همادا رد وا

كلذ نع مَنّت امك ،هبتك نم ةدافإلا ىلإ يعلطتو ،سينأ ميهاربإ روتكدلا لىللالج ىلع- ىننإ نأ أصلخم وجرأو ،هيلع توكسلا وأ هنع ءاضغإلا قيظأ ال آبيع هثحابم لُج يف ىرأ ،هذه "يتاسارد" ،نيمدقتملا لوقأب هنواهت يف لثمتيل بيعلا اذه نإو ،ةلبقمل تاعبطلا يف هسفنن هكرادتي تارضاحم هبتك نأ ،هناظمو اهعجارم ىلإ دهاوشلا درب هفافتساو ،اهباحصأ ىلإ ءارآلا هوزع ةردنو ،قئاثولل دقنو ،صوصنلل قيقحت اهيف سيل ،تاطحالم ةعومجم اهنأك وأ ،ةسوردم ثحابم ال ىلجع تاوصأ يف هف ،صوصنلا لالخنم آلإ سردت ال ،ةيبرعلا اميس الو ،ةغللا نأ عم ،بهاذملا نيب ةنزاومو ةياور وأ ،هتبتلي ليلد ريغب عيش لقني ال -نيذلا مولعك- كلذب يف هو ،دقنت مث ،طفحت مث عمست هيلع موقى ناهرب وأ ،هل دهشت

هسفنن اهتاتش م م ،لوطأ اتقو اهنمو ،لمجأ أربص هذه هبتك ىلع سينأ روتكدلا ربص ولو ءاملعل ةمدخ لُج رصعلا اذه يف يدأل ،ةيساسألا ةيلصألا رداصملا ب ىنغ حقنم عماج دحاو باتك يف اهتفت مل أنايحأ باوصللا اهتاف نإ ،ةليصأ ءارآ ىلع هثوب ءاوطنان يف كش نم امف ،ةيبرعلا عفد هنأ ةراحب دهشأ يذلا جهنملا حالص الهامهإ ضوع ،أبلاغ صوصنلا اهيف تلمهأ نإو ،ةءارجل (٨-٩ ص ،نماه) .آلايجأو أنورق مامألا ىلإ ةيوغللا تاسردلا

ه‌غل‌ل‌ل‌ه‌ق‌ف‌ی‌ف‌ت‌اس‌ارد ۳.

ی‌حب‌ص ؛د‌ن‌دوب ه‌درک راک د‌ی‌اش ر‌ت‌ش‌ی‌ب ی‌لاس 30، 40 و دوب ه‌دم‌آ اه ب‌ات‌ک ن‌ی‌ا ز‌ا ی‌ا ه‌د‌ع ه‌ک ن‌ی‌ا ز‌ا د‌ع‌ب ن‌و‌ی‌ن‌ا‌ح‌و‌ر ز‌ا .د‌ی‌ن‌اد ی‌م ه‌ک [3]ح‌ل‌اص ی‌حب‌ص .[2]ت‌ش‌و‌ن ار «[1]ه‌غل‌ل‌ل‌ه‌ق‌ف‌ی‌ف‌ت‌اس‌ارد» ح‌ل‌اص ی‌ن‌س م‌ل‌اع ک‌ی ،ن‌ام‌ز ن‌آ ر‌د مه ن‌آ ار ه‌غال‌ب‌ل‌ا ج‌ه‌ن ا‌ما ،دوب ی‌ن‌س ؛ی‌ص‌اخ ت‌ای‌ج‌و‌ر ک‌ی ا‌ب دوب ن‌ان‌ب‌ل ی‌ت‌ق‌و -دوب ه‌درک پ‌ا‌چ و‌ا ک‌ب‌س ن‌ام‌ه ه‌ب مه و‌ا ، ه‌ک ه‌د‌ب‌ع ل‌ث‌م -ت‌س‌ا ی‌ه‌ج‌و‌ت ل‌ب‌اق ر‌ما د‌ن‌ک پ‌ا‌چ و‌ د‌ر‌اد‌ر‌ب .دوب ه‌دم‌آ اه ت‌س‌د ر‌د ح‌ل‌اص ی‌حب‌ص ه‌غال‌ب‌ل‌ا ج‌ه‌ن ،دوب م‌ک ن‌ام‌ن‌س

ز‌و‌ن‌ه ز‌اب ،و‌ا ب‌ات‌ک ن‌ام‌ز ز‌ا ی‌لو د‌راد مه «ه‌غل‌ل‌ل‌ه‌ق‌ف‌ی‌ف‌ت‌اس‌ارد».[4]د‌راد ب‌ات‌ک ف‌ل‌ت‌خ‌م ی‌اه ه‌ت‌ش‌ر ر‌د ،م‌ی‌د‌ر‌ک‌ی‌م ه‌ت‌ح‌اب‌م ه‌ک ار اه ن‌ی‌ا ؛د‌ن‌د‌ر‌ک راک ر‌د‌ق‌چ د‌ی‌ن‌اد ی‌م‌ن ه‌ل‌ص‌اف ن‌ی‌ا ر‌د .د‌ر‌د‌گ ی‌م ل‌اس 50 - 60 ه‌چ ر‌ه ت‌ف‌گ -دوب ه‌ت‌ف‌ر ی‌ب‌ر‌ع ی‌اه‌ر‌و‌ش‌ک ز‌ا ر‌گ‌ی‌د ی‌ک‌ی ای د‌ش ف‌ر‌ش‌م ق‌ار‌ع م‌ن‌اد‌ی‌م‌ن- ا‌ق‌ف‌ر ز‌ا ی‌ک‌ی د‌ن‌ا ه‌درک راک ی‌ل‌ی‌خ ،دوب ه‌د‌ش پ‌ا‌چ ی‌ه‌ا‌گ‌ش‌ن‌اد ل‌ص‌ف‌م ی‌اه ب‌ات‌ک ،م‌ی‌د‌ر‌ک‌ی‌م ه‌ا‌گ‌ن

ر‌د ب‌ات‌ک ن‌ی‌ا ی‌اد‌ت‌ب‌ا ر‌د .ت‌س‌ا د‌و‌ج‌و‌م ت‌ه‌ا‌ق‌ف ه‌ن‌ا‌خ‌ب‌ات‌ک ت‌ی‌اس ر‌د ه‌غل‌ل‌ل‌ه‌ق‌ف‌ی‌ف‌ت‌اس‌ارد ب‌ات‌ک [1] ص ،ه‌غل‌ل‌ل‌ه‌ق‌ف‌ی‌ف‌ت‌اس‌ارد) «م‌1960 - 1379 ی‌لو‌أ‌ل‌ا ه‌ع‌ب‌ط‌ل‌ا» ؛ت‌س‌ا ه‌دم‌آ ب‌ات‌ک ع‌ب‌ط‌خ‌ی‌رات ن‌ای‌ب (۳)

د‌و‌ج‌و ا‌ب ا‌ر‌چ ه‌ک د‌ی‌آ ی‌م ر‌ب ل‌ا‌و‌س ن‌ی‌ا ه‌ب خ‌س‌اپ د‌د‌ص‌ر‌د ی‌لو‌ال‌ا ه‌ع‌ب‌ط‌ل‌ا ه‌م‌د‌ق‌م ر‌د ح‌ل‌اص ی‌حب‌ص [2] ه‌ن‌ی‌م‌ز ن‌ی‌ا ر‌د ل‌ق‌ت‌س‌م ی‌ب‌ات‌ک ش‌ر‌ا‌گ‌ن ه‌ب م‌اد‌قا ،دوب ه‌د‌ش ه‌ت‌ش‌و‌ن و‌ا ز‌ا ل‌ب‌ق ه‌ک ی‌ب‌و‌خ ی‌و‌غ‌ل ب‌ت‌ک ا‌ب ه‌ک ی‌ی‌اه ب‌ات‌ک ه‌ت‌ب‌ل‌ا) د‌و‌خ ر‌ب ق‌ب‌اس ب‌ت‌ک ی‌ل‌ی‌ص‌ف‌ت ی‌س‌ر‌ر‌ب ه‌ب ،ا‌ت‌س‌ار ن‌ی‌ا ر‌د و‌ا ؟ت‌س‌ا ه‌درک ه‌ن‌ی‌م‌ز ر‌د ه‌ا‌ت‌و‌ک ه‌م‌د‌ق‌م ن‌ی‌ا ه‌ع‌ل‌ا‌ط‌م .د‌ز‌اد‌ر‌پ ی‌م (د‌ن‌ا ه‌د‌ش ه‌ت‌ش‌و‌ن ت‌غ‌ل م‌ل‌ع ه‌ب و‌ن ش‌ر‌گ‌ن ۷-۱۵ ص،ه‌غل‌ل‌ل‌ه‌ق‌ف‌ی‌ف‌ت‌اس‌ارد).ت‌س‌ا ع‌ف‌ان ر‌ی‌خ ن‌رق ر‌د ت‌غ‌ل ی‌س‌ان‌ش‌ب‌ات‌ک

د‌ع‌ی‌و د‌ی‌ه‌ش ،د‌ه‌ا‌ج ،ی‌و‌غ‌ل ،ب‌ی‌د‌آ ،د‌ه‌ت‌ج‌م ،ه‌ی‌ق‌ف ،م‌ل‌اع و‌ه ح‌ل‌اص‌ل‌ا ی‌حب‌ص ر‌و‌ت‌ک‌د‌ل‌ا خ‌ی‌ش‌ل‌ا ه‌م‌ال‌ع‌ل‌ا [3] 7 ی‌ف ل‌ی‌ت‌غ‌ا‌و 1926 ه‌ن‌س د‌لو .ن‌ی‌ت‌د‌ح‌م‌ل‌ا‌و ن‌ی‌ز‌ر‌اب‌ل‌ا ن‌ی‌ن‌ان‌ب‌ل‌ل‌ا ه‌ن‌س‌ل‌ا ن‌ی‌د‌ل‌ا ا‌م‌ل‌ع مه‌أ د‌ح‌أ س‌ر‌د د‌ق ن‌ا‌ک ه‌ی‌ب‌ر‌ع‌ل‌ا م‌ول‌ع ی‌ف ه‌ار‌و‌ت‌ک‌د ی‌ل‌ع ز‌ئ‌ا‌ح .ت‌و‌ر‌ی‌ب ی‌ف ر‌ی‌ز‌ن‌ج‌ل‌ا ه‌ی‌ق‌اس ی‌ف 1986 ر‌ب‌و‌ت‌ک‌أ ن‌ی‌م‌أ ،ن‌ان‌ب‌ل ی‌ف ی‌ل‌ع‌أ‌ل‌ا ی‌م‌ال‌س‌إ‌ل‌ا س‌ل‌ج‌م‌ل‌ا س‌أ‌رت .ق‌ش‌م‌د ه‌ع‌م‌ا‌ج‌و ه‌ی‌ن‌ان‌ب‌ل‌ل‌ا ه‌ع‌م‌ا‌ج‌ل‌ا ی‌ف ا‌ق‌ب‌اس و‌ض‌ع ،ی‌م‌ال‌س‌إ‌ر‌ک‌ف‌م ،ن‌ان‌ب‌ل ی‌ف ه‌ی‌ن‌ط‌و‌ل‌ا ه‌ی‌م‌ال‌س‌إ‌ل‌ا ه‌ب‌ج‌ل‌ل‌ م‌اع‌ل‌ل‌ ن‌ی‌م‌أ‌ل‌ا ،ن‌ان‌ب‌ل ا‌م‌ل‌ع ه‌ط‌ب‌ار م‌اع ؛ ه‌ی‌ب‌ر‌غ‌م‌ل‌ا ه‌ک‌ل‌م‌ل‌ا ه‌ی‌م‌ی‌د‌ا‌ک‌أ و‌ا د‌اد‌غ‌ب‌و ق‌ش‌م‌د‌و ه‌ر‌ه‌ا‌ق‌ل‌ا ی‌ف ه‌ی‌م‌ل‌ع‌ل‌ا ع‌م‌ا‌ج‌م‌ل‌ا

س‌ر‌د .(م‌1986 - 1926 = ه‌1407 - 1345) ح‌ل‌اص‌ل‌ا م‌ی‌ه‌ار‌ب‌ل‌ا ی‌حب‌ص .د‌.م‌1926 م‌اع ،س‌ل‌ب‌ار‌ط ی‌ف د‌لو ه‌ت‌س‌ارد ن‌م ی‌لو‌أ‌ل‌ا ه‌ن‌س‌ل‌ا ی‌ف و‌س‌ل‌ب‌ار‌ط ی‌ف ه‌ی‌ب‌ر‌ت‌ل‌ا ر‌اد ی‌ف ه‌ی‌ع‌ر‌ش‌ل‌ا‌و ه‌ی‌ن‌د‌م‌ل‌ا ه‌ی‌و‌ن‌ا‌ث‌ل‌ا د‌ک‌ی م‌ل‌و د‌ج‌اس‌م‌ل‌ا ی‌ف ه‌ع‌م‌ج‌ل‌ا م‌ای‌أ ب‌ط‌خ‌ی‌ا ا‌د‌ب‌و ی‌ن‌ی‌د‌ل‌ا ی‌ز‌ل‌ا ع‌اد‌ت‌را ی‌ف ب‌غ‌ر م‌1938 ه‌ن‌س ه‌ی‌ع‌ر‌ش‌ل‌ا .ه‌رم‌ع ن‌م ه‌ر‌ش‌ع ه‌ی‌ن‌ا‌ث‌ل‌ا غ‌ل‌ب‌ی

رهزألا في نيدلا لوصاً ةيلك ىلإ هباشتنا ذنم ةيندملاو ةيعرشلا نيتفاقثلا نيب عجم عداهشللاو م1947 ةنس (عزاجلا) ةيلعلا عداهشللا نم لك ىلع اهنم هلو صحو م1943 ةنس **فيرشلا** اهنم هلو صحو م1947 ةنس **رهاقلا ةعماج** في بادآلا ةيلك ىلإ هباشتنا م1949 ةنس ةيملاعلا م1950 ةنس (زايتمالا مسق) يبرعلا بدآلا في سناسيلا ىلع .

ةعبرألا ماوعألا لالخو م1954 ةنس بادآلا في ةلودلا هاروتكد عداهشللاو م1950 ةنس سيرا ب ىلإ مدق زكرم لوأ يدابأرديحلا هلال ديمح دمحم . ديمالساإلا ثحابلا هقي دص عم أشنأ سيرا ب في اهاضق يتلا ملاعلا في فيفاقث يمالساإ .

ةدملا كلت في بطخي لظو . **ةينانبللا ةعماجلاو ، ةيبرعلا توريب ةعماج** في سيردتلاب لغتشا نيملسملا ةقرا فألل ةيبرعلا ةغللا ميلعت في كراشيو سيرا ب عماج في ةعجملا ةالص دعب سيردتلا في يضم . ةيسنرفلا ةمصاعلا ةيدنأ في رضاحيوي قيرفألا لامشلا ءانبا اميسالو م1963- 1956) ايناث قشمد فيو ، (م1956- 1954) ألأو دادغب في :اماع نيتالو نينثا في عماجلا ذنم ةيبرعلا توريب ةعماج فيو يلاعلا ميلعتلا كالم في اذاتسا نيع ذنم توريب في اريخأو . نيدلا لوصاً مسقلا سيريئر اهيف ناكو (م1973- 1971) ةيندرألا ةعماجلا فيو . هتافو ىتح اهسي سأت ةيبرعلا ةغللا مسقلا سيريئر ةينانبللا ةعماجلا في ةيناسنإلا مولعلاو بادآلا ةيلك في بختنا ةغللا هقفو تايمالساإلا يسرك وذا ذاتسا وهو م1977 ةنس بادآلا ةيلكلا اريدم نيع م1975 ذنم دمحم مامإلا ةعماج اهنم ةيبرعلا تا عماجلا نم ريثك في ارياز اذاتسا ةفصب رضاح . ةيلكلا هذه في عماجلا في نيدلا لوصاًو ةيعرشلا ةينوتيزلا ةيلكلاو ضايرلا في ةيمالساإلا دوعس نب ةيمالساإلاو ةيوغللاو ةيراضحلا تاساردلا في هاروتكدلا لئاسر ىلع افرشم يمسو ةيسنوتلا ةيداصتقا لا مولعلاو قوقحلا ةعماج) ةيناثلا سيرا ب ةعماج فيو ةسنرفلا ةثلاثلا نويل ةعماج في هذه رئاظن ةشقانم في كراشيو حربي امو ةيمالساإلا ةيعرشلا ب قلعتت تاحورطأ في (ةيعامتجالاو هتافو ىتح تاحورطألا .

وضعو ، رهاقلا في ةيبرعلا ةغللا عجم وضع وهف : تايمي داكألاو عماجلا نم ديدعلا ىلإ بستنا ايلعلا فارشالا ةنجل وضعو ، دادغب في قيارعلا يملعلا عجملا وضعو ، ةيبرغملا ةكلمملا ةيمي داكأ سلعجملا سيريئر * : بصانملا نم ديدعلا هتايح في لوتو . ىربكلا ةيبرعلا ةعوسوملا ىلع ةطلس ىلعأ وهو نانبل في دلاخ نسح ديهشلا يتفملا هسأري يذلا سلجملا اذهو ىلعألا يمالساإلا (ايدى بىكىو تىاس) . نانبل في ةيمالساإ

ةعوبطملا تافلؤملا مهأ [4]

يبرعلا عجمتجملاو مالساإلا - ١

ص. ٦٠٨ ، ١٣٨٥ ، نيايلا ملل ملعلا راد ، توريب ، هروطتو اهتأشن: ةيمالساإلا مظنلا - ٢

ص. ٥٧ ، ١٤٠٠ ، رشنلاو تاساردلل ةيبرعلا ةسسؤملا ، توريب ، مالساإلا في ةأرمل - ٣

، ةيملاعلا هسراف ركتباو هصوصن طبض) بلاط يبا نب يلع نينمؤملا ريملأ ةغالبللا جهن - ٤
ص. ٨٥٣ ، ١٣٨٧ ، ينانبللا باتكلا راد ، توريب

، ١٤٠١ ، نيايلا ملل ملعلا راد ، توريب ، ٢ط ، (قيلعتو قيقحت) ةيزوجلا ميقي نبال ةمذلا لهأ ماكأ - ٥
ج. ٢

، ١٣٩١ ، (ةمذلا لهأ ماكأ نم ادرجم) ةيرمعللا طورشللا حرش - ٦

ص٤١٢ ، ١٣٧٩هـ، قشمد ةعماج ةعبطم ، قشمد ، ةغلل هقف يف تاسارد ٧-

ص٣٨١ ، ١٤٠٢هـ، نييالململ ملعلال راد ، توريب ، ١٤ط ، نآرقلا مولع يف ثحابم ٨-

ص٤٤٢، ١٤١٠هـ، يروشلا راد ، توريب ، ةبتيق راد ، قشمد ، ٢ط ، ةراضلا لبقتسمو مالمسإلا ٩-

ج١٣٩٧هـ، ٢٠٢١هـ، نييالململ ملعلال راد ، توريب ، ٥ط ، يوونلل نيحلاصلل ضايرحرش نيديراولال هئم ١٠-

١٣٩٨هـ، بادلآا راد ، توريب ، ةعاسلا اياضقو نيذللا لوح يثالث راوح ، يرصلال عم تجملاو مالمسإلا ١١-
ص٢٧٢.

ةمجرت ، يتاونق جروج-ةيدرغ سيول/ةيحيي سملاو مالمسإلا نيبي نيذللا ركفل ةفسلف ١٢-
ج٣ ، ١٤٠٣-١٣٩٨هـ، نييالململ ملعلال راد ، توريب ، ٢ط ، ربج ديرف عم كارتشالاب

ص٤٤٨ ، ١٤١١هـ، نييالململ ملعلال راد ، توريب ، ٨ط ، حلطصمو ثيدحللا مولع ١٣-

ص٤٢٢ ، ١٣٩٨هـ، نييالململ ملعلال راد ، توريب ، ٢ط ، ةيمالمسإلا ةعيرشللا ملاعم ١٤-

تاس)سيردإ ليهس روتكدلا عم (يسنرفلا مجمعلا)و (يبرعلا مجمعلا) جارخإ ىلع بكنأ ١٥-
(هثدحللا هلماشلا [هبتكملا](#))

ی قاق ت شالا مج عمل ۴.۱

ل صوم ل

هذّادودح- می درک یم هثحابم ار «تاسارد» هک ام .تسا لاس تشه کی دزن ؛هدمآ رد هزات مه ی باتک کی ربخ ام ،هتشذگ لاس تشه .دمآ رد باتک نیا ،ام هثحابم زا دعب .دوب هدمای ن رد زونه -شیپ لاس .می تشادن

.دوب هتفرگ سکاریز هیضیف هناخباتک زا ار شا همدقم .دمآ نایاقآ زا یکی

ل بج نسح رتکد

داتسا و دوب یرصم .[1]ل بج نسح نسح دمحم .هدرک تافو شفلوم هک تسه مه لاس هس ود تایبدا زا .تسا ینیدتم و سّدقم یلیخ.نّس ینعی ؛دراد ینیدی مغبص مه یلیخ .رهزالا هاگشناد ره هک دوب نیا مه نم دوصقم لصا ؛دیوگ یم .تسه نآرق یارب مه شباتک ،دوش یم مولعم شتاملک رد رگا هک مینک حضاو ،دیشروخ لثم .دهدب تبسن ینآرق ی هژاو هب تساوخ هچ ره و دیان یسک ؛شдох ظافلا اب دراد مات قباطت هک تسا نیا هژاو نیا یروح یانعم ،تسا هدمآ هژاو نیا ادخ مالک تسا هدرک شحب لصفم ار اه نیا .امامت شفوح تادرفم ینعی

مجم عمل». تسه تنرتنیا رد مه (pdf)شفای دیپ.دی ریگب دیناوت یم **هلماشلا** رد مه ار شباتک دوخ .بای هشی ر ینعی لّصؤم ل .هزمه اب «لّصؤم ل ی قاق ت شالا

" زکرم ل عباتال "ةديت" ةيرقب (10/3/1931) ي ف دلو .يرصم ي ميڭداكأو يوغل ،ل بج نسح دمحم [1] **خي شلا رفك** ةظفاحمب ،"ملاس يديس

م يلع تال

ينيڭلا **قوسد** دهعمب قحتال م .ةرشع ةيناثلال نس ي ف ميړكلا نآرقلا ظفح ل بج نسح دمحم م متأ ل ل قتنا م .م 1947 ويام ي ف (أيلاح ةيداعإلا يمست) ةيئادتبالا ةساردلا هب متأ شيح ،يرهزالا - تاونس س مخ اهتدم تناك و - ةيوناثلال هتسارد متأ شيح ،ي دمحلأا دهعملاب قحتل لي ،**اطنط** ةني دم .م 1952 ويام ي ف

ةداهش يمسي ناك ام يلع - ةيلزنملا ةساردل قيرط نعو - آب يرق ت هسفن تقولا ي ف ل ص دقو (1953) ي ف - "نآلا ةماعلا ةيوناثلال يهو -"ةيهي جوتلا"-ب يمسي ناك ام م ،(م 1952) ةفاقثلا

نيذال لصفلاو ملعلا لهأ نم رباكألأاب دشتحت تنأكو ،ةرهاقلااب ةيببرعلا ةغللا ةيلكب قحتلا ديح" ريذقت يواسي تاجرد عومجمب (م1956) ويام يفي ةيلعلا ةداهشلا يلع اهنم لصحيل ،هل اوسرد "أدج".

ةيوناتلا يلع هلوصح اهب قاحتلال لهأ دقو -بأدألا ةيلكب قحتلا ،أبيرقت ،هسفن تقولا يفيو سناسيلا ةجرد يلع اهنم لصحو ،ةيعامتجالاو ةيفسلفلا تاساردلا مسق -هركذ قبس امك ةماعلا "ديح" ريذقتب ،(م1957) ويام يفي.

يلع أقحال هلوصح مث (م1956) **سمش نيح ةعماج** نم ةيببرتلا يفي ماع مولبد يلع هلوصح كلذ بقعأو (م1965) يفي اهسفن ةعماجال نم ةيببرتلا يفي صاخ مولبد

لوصأ يفي ريتسجاملا ةجرد يلع لوصحلل ةرهاقلااب ةيببرعلا ةغللا ةيلكب (م1965) ماع قحتلا ةياهن يفي ناحتماب ،نيتنس ةسارد وه ،كاذنآ ،ةجردلا هذه يلع لوصحلل ةساردلا ماظن نأكو .ةغللا ةيملع ةشقانم شقاني ،ةيناتلا ةنسلا ةياهن يفي (ةريغص ةلاسر =) ثحب ميذقتب مث ،ةنس لك (م1967) ماع ريتسجاملا يلع لصح.

ي في تاونس عست دعب هاروتكدلا ةجرد يلع اهنم لصحيل ،اهسفن ةيلكلا يفي هتسارد لصاو مث يناعم لوصأ" :هتلاسر ناوون نأكو .(م1976) يفي ،(ةغللا ملع /ةغللا هقف =) ةغللا لوصأ صصخت (ايدىبىكىو تىاس). "ميركلا نأرقلا طافلأ

مجمع‌الاباء کی سررہ
لصوملای قیاق تشارال

باتک یانبم (فلا

یناعم اب ظافلا هطبار.۱

یعبط ای تسا یعضو تلالد هک نیا رد دوب لوصا رد یلوق کی

یعضو ای یتاذ؛ یناعم رب ظافلا تلالد

درار نیا، مه نییلوصا همه، تسا نشور یلیخ، تسا یدودرم فرحّالسا، دشاب یتاذ تلالد هک نیا یتاذ تلالد رگا. [1]دوب مه هق ف لوصا رد، دنده یم باوج ار نیا عیرس، تسا رت ناسآ نوچ، دندنک یم یتاذ تلالد مییوگب رگا؟ هک دیاهدید ار تالاکشا نیا؟ دمهف یم ن یبرع، سراف کی ارج سپ تسا، تسا تسرد اه فرح نیا، تسا.

انعم رب طفل تلالد / انعم و طفل هطبار

تلالد، تسا تلالد زامعا، هطبار، تسانعم و طفل نیب یعبط و یتاذ هطبار کی مییوگ یم ام اما، تسا هطبار نآ هب ام ملع زا دعب.

الاح، هدی دن مه ار راغ نوربّالسا الاح ات، هدش مه شلاس هد، هدمآ رد هوک رد یراغ کی لد زا هک یسک، اتاذ رانلا یلع لدی ناخدا: مییوگ یم باتک رد ام، دور یم الاب دراد بقع نآ زا دود، راغ نورب دیآ یم، رخآ؟ اتاذ لدی روطچ سپ مییوگی. دنیب یم ار دود طقف رود نآ زا. لدی ال هدی دن هک یسک یارب اما، «لّدی» مییوگب دعب، دشاب هتشاد دیاب ملع.

لوصالا حیثافم رد، دوب لوصا رد لوق نیا، لاحّیا یلع، تسا یعبط **هطبار** کی انعم و طفل نیب، دندوب هداد باوج یروط نیمه ار نیا همه هک دوب نیا بلج و [2]دندوب هدروآ ار نیمه، دیس موحرم مه یلوصا یاه باتک رد و هدش عقاو مولظم هک دراد بوخ یلیخ یاهزیچ یهاگ مّدقتم یلوصا یاه باتک، دنک هعجارم دیاب مدآ، هتشانن باتزاب رّخاتم.

میوگ یم هک نم دیوگ یم ینعی، تسا هداد الج شباتک رد ار انبم نیا یرصم یاقآ نیا لاحّیا یلع جارختسا هک تالامعتسا زا -مدرک جارختسا برع تالامعتسا زا اهنت هن ار شیانعم، دراد انعم فرح اب، ، ام قطن زاهج اب فرح نیا، دنک یم ادا ار فرح نیا یتقو! دینیبب میوگ یم هک لب -چی ه مدرک، دراد یّشف «نیش». دراد بسانت و یّشف و لافتسا و ءالعتسا زا شتایصوصخ و شتوص راشتنا؟ تسیچ یّشف.

۲. یروحم یانعم

نآ و اهنیا ریغ رد یتح و ریسفت و لوصا و هق ف رد؛ دروخ یم دردهب اج همه رد هک تسا یوغل ثحب کی، هن ای دنراد دجاو یانعم کی، رگید یاه نابز ای یبرع نابز رد داوم و تاملکّاساسا ایآ هک تسا نیا

سراف نبا؛ لبح نسح

هک تسنا نیا سراف نبا اب نم توافت هک دیوگ یم ار نیا یتح، تسنا یروحم یانعم هب لئاق ناشیا دیزن اه فرح نیا زا دیوگ یم ناشیا؛ نالسا هل دشن رگا بخ یلو، دحاو یانعم؛ دیوگ یم سراف نبا

[3]دراد انعم کی، برع تغل

قیقحتلا؛ یقاقحتشالامجمعملا

مسق باتک لوا زا ناشیا متفگ یم؛ مدرک یم یخوش هشی مه نم – مه یوفطصم یاقا قیقحتلا لثم

ات ود، انعم ات ود اب میشاب هتشاد طفل کی ام هک هچ ینعی. [4]مامت، انعم کی هدام ره دندروخ، ناشیا یارب هقباس مه یلیخ، تسنا هدش یمیطع باتک قیقحتلا بخ. انعم کی، طفل کی؟! عوضو ناشیا هک ییاضف هک قیقحتلا اب دنک یم قرف زاب باتک نیا تخیریلو. تسنا، یوفطصم یاقا تسنا شدوخ صاخ یاضف کی نآ، تسنا هدرک اپ هب

ناخدلا ةلادل ةیتاذک ةیتاذ تسیل تناک ةغل ةیأ یف اهیناعم یلع ظافللأا ةلادل نأ کش ال [1] هذه یف رشبلایمچ کترتشی نأ معزلا اذه مزال نأل مهضعب کلذ مهوت نإ و رانلا دوجو یلع الثم سکعلال کلذک و ملعت نود نم اهريغ ال و ةیبرعلال ظافللأا مهفی ال الثم یسرافلا نأ عم ةلادلل صیصختلا و لعجلال ال اهیناعم یلع ظافللأا ةلادل تسیلل هیل و. حضاو اذه و تاغللایمچ یف لوصأ) ةیعضولا ةلادلل یف هذه ةیظفلل ةلادلل لخدت اذل و اهیناعمل ظافللأا کلت عضاو نم (9 ص؛ 1 ج؛ (نایلیعامسا عبط) هقفل

نیلوق یلع عضاولا عضوب و تاذلاب هانعم یلع لیدی له ظفلل نأ یف عاملعل فلخا [2]

ببذهتلا نم رهظی ام یلع نیققححملل وه و عضولاب لب تاذلاب هیلع لیدی ال هنأ لوألا

و دادغب ةلزتعم نم ةعامج و یرمیصلال نامیلس نب دابع نع یكحم وه و تاذلاب هیلع لیدی هنأ یثالثا ریسكتلا لهأ

ةمزالملا أم هلثم مدقملاف لطابیلاتلا و هتاذ رابتعاب ناكل عضولاب نكت مل ول هنأ نیلوالل هوجولف یلاتلا نالطب أم و رخآلا توبث مزلتسی امهحأ ءافتناف نیرمأل نیب ةطساو ال هنألل ةلعل دوجو مزلی ال و رخآلا ةغل ةفئاط لك مهفی نأ بوجل تاذلاب ةلادلل تناک ول هنأ یثالثا ... اعطق لطابیلاتلا و لاحم وه و اهلولعم نودب ةماتلا

ةبسانمل تناک ول اهیناعم یلع ظافللأا ةلادل نإ لاقف نیققححملل ضعب هیلإ راشأ ام ثلثالثا و ایشلل کلذ ضیقنل ةیتاذلا ةبسانملاب ءیشلل یلع لادلل طفلل عضو حصامل امهنیب ةیتاذ ءیشلل کلذ یلع ةلالد حالطصالا کلذ یف هل ناک امل دضلا و ایشیقنل درجمل هانعضو ول انأل هدض مزلمهیلل لدف هدض و ایشیقنل و ءیشلل کلذل هانعضو ول و لاحم وه و تاذلاب ام فلخت مزلیف لاحم وه و نافلتخم امه و هدض و ایشیقنل و ءیشلل تاذلاب طفلل بساننی نأب تاذلاب ام فالتخا یهتنا

مدع عضولا اذه ببسب و حالطصالا اذه بسحب ءیشلل کلذ یلع ةلادلل مدع نم مزلی ال لاقی ال ةیلقلعل ةلادلل یه و ةبسانملاب هیلع تناک یثالثا ةلادلل لوقی مصخلل لب اقلطم هیلع ةلادلل اذه یلإ راشأ دق و اهیل لخدم هدضلا و ایشیقنل ناک یذل عضولا کلذل نک یمل نإ و اهلحاب ءیقاب

يونغبال هب فرتعا امك نادجولا هبذكي امم ةيلقعل ةلالدلا ءاقب يوعد لوقن انأل

درجم نأ مصخلال يعدا ول هجوتت تاذلاب ام فلخت موزل يوعد نأب ةروبزملا ةجحلل يلع ضررتعا معن
ملعلال نم دب ال هنا يعدا ول امأ و اهب ملعللل ةيللخدم ريغ نم ةلالدلا يف ةيفاك ةبسانملا
عضولاب ملعلال نم دب ال عضولا إلى ةلالدلا دانتسا دنن نأ امك ةبسانملا كلب
ةبسانملا روعشل مدعل فلختلا لعل ذإ متي الف مهفلا و ةلالدلا ققحتل

يلع لدي طفلل نأ إلى ناميلس نب دابع بهذ لاقف بيذهتلا يف ةمالع هيلإ راشأ ام نيرخآل و
يلع نوققحملا قبطأ دق و حجرم ريغ نم هانعمب طافلأل ضعب حيحرت ةلاحتسال هتاذل ينعملا
يهتنا هلابب طفلل روطخ لاح ينعملا قبس وأ راتخملا ةدارا اما صصخملا و هنالطب

و وه رطخي اميف يشمتي ال و هريغ رطخي ال اميف يشمتي هنب دابع نع هب باجأ ام يلع ضررتعا و
هريغ

لب ةلالدلا يف ببسلا يه ةبسانملا نأب لوقي ال هنا دابعل ةمالع هب جتعا امم رهطي هنا ملعا و
هركذا ام يلع لومحم هركذا ام نإ لاق هنا يكاكسلال نع و رخآل ريغ امهحأ و عضاولا عضو يف ببسلا يه
نم ينعملا و طفلل نبي ام ةياعر هعضو يف لمهي ال عضاولا نأ نم قاقئتشالا ةمئأ
(2ص ؛ لوصألا حيتافم) ةبسانملا

دندك يم لقن وازا بللاج يتاكاك ناميلس نب دابع يانبم حيضوت ماقم رد حلاص يحيص

رصع يف نيرهوشملا لزتعالا لاجر دحأ يرميضلا ناميلس نب دأبع اةررقو ةرهاظلا هذهب حُرس نممو
،عضي نأ يلع عضاولل ةلماح ةيعيبط ةبسانم هلولدمو طفلل نبي نأ إلى" بهذ دقف ؛نومألا
"حُجرم ريغ نم آحيحرت نيئعملل مسملاب نيئعملل مسالا صيصخت ناكلا" لاق

طفلل نبي ةيعيبطلا ةبسانملا هذهب نيئت تلط نيئوغلل نم ةفئاظ يف دأبع رثأ دقو
اهسفن ةببرعلا ةيعيبط يلع اوجرخ تحت ةبسانملا هذره اظا يف مهضعب فلكت امبرو ،هلولدمو
.اهل مهتداجإ دم ديدحتلا هجو يلع فرعن ال ةيمجعا تاغل يف عوضوملا اذه يف مهتملك اولوقيلا
:لاقف ،رجحلل ةيسرافلاب وهو ؟" غاغذا" يمسم ام لئس" دأبع يأري نم ضعب نأ يطويسلا ركذي و
"رجحلل هارأو ،آديدش آسبي هي ف دج"

ةغلل يلع -هعابتأو دأبع دنن- نذا اهي رصتقي ال ،هلولدمو طفلل نبي ةيعيبطلا ةلالعلا هذف
وهو- دأبع يأري يذلا اذه نكلو ،ةيسراف "غاغذا" ةملك نأل ؛تاغلل رئاس لمشت لب ،ةببرعلا
يف تاسارد).توصلال نم لولدملا طبنتساو -آفيفخ آماملا اهب آملم ناك امبرو وأ ةيسرافلا لهجي
(١٥٠ ص ،**ةغلل هقف**)

ناميلس نب دابع نع هقفلا لوصا لها لقن (١) [١ -] .غاغذا» :دسيونيم غاغذا هژاو دروم رد ادخه
يلع عضاولل ةلماح ةيعيبط ةبسانم هلولدم و طفلل نبي نأ إلى بهذ ةنا هلزتعملل نم يرمىصلال
نم ضعب ناك و حُجرم ريغ نم آحيحرت نيئعملل مسملاب نيئعملل مسالا صيصخت ناكل ال و عضونا
رجحلل ةيسرافلاب وهو و غاغذا مسم ام لئسف ،اهيئاعمل طافلألا ةبسانم فرعي ةنا لوقي هئاري
يسراف رد هملك نينج . (31 ص يطويسلل رهزمل) .رجحلل هارو و آديدش آسبي هي ف دجا لاقف
» .دوش غاغدا هب عوجر و .دشن هديديرتن و يمطن يسراف زين و تارواحم

[يف] نيئيقاقتشالا ةببرعلا ةغللاب ءاملعلال نم نيئمدقتملا انتمئأ نم ددعل نيئت دقو [3]
ءاملعلال نمو ،[« .(٣٩٥ ت) سراف نباو ،(هـ ٣١٠ ت) جاجزلا :لوالا ماقملا يف دصقأ» :هقيلعتلا

يف (ابيرقت هـ ٤٢٥ ت) يناهفصألا بغارلاك: «هقيلىلتا يف [، ةينآرقلا تادرفملا يناعمب بيكرت لك يا، تاملك ةرسأ لك نأ]» ظافحلا زنك يف (هـ ٧٥٦ ت) يبلحلا نيمسلاو، تادرفملا اذه فلؤمل تبث دقو. عماج يروحمنعم هل (ةيسايقي ريغو ةيسايقي اهلك هتاملك يا) هتادرفم يروحمنعملا اذه نأ هل تبث امك، انتمئأ نم ددع هنيبت يذلا اذه ءحص ايملع اتوبث مجمعلا (٢٣٠٠) نم برقي امل ةيقيبطت ءجلع لالخنم كلذناكو يدعتي ال ادحاو ينعم نوكي عماجلا وه عماجلا يروحمنعملا اذهف. بيكرت لك تاملك عيجم تلمش بيكرت ءئم ثالو نيفلأ ءدرفملا ءمئألا تاريست نم قيقدلا وه ام ريرقت يف هيلإ مكتحن يذلا رايعملا وهو طباضلا **تالامعتسا دري ام اريثك ناك سراف نبا مامإلا** اهبارملا هنإ مهلوق وأ، ةينآرقلا ءرابعلاو ددعتلا كلذ حيتي هلمع ناك يناهفصألا بغارلا مامإلاو، **ءددعتنم ناعم ىلا دحاولا بيكرتلا**، **لصؤملا يقاقئتشالا (مجمعلا)**. يروحمنعملا ءدحوب تمزتلا كيدي نيبي يذلا مجمعلا اذه يفو (١١-١٢ ص)

روما يه و، باتكلا اذه ءعلاطم يف اهيلي ءجوتلا نم دب ال بلاطم ىلا ريشن نأ انيلع مزلي و [4]

دوجوم ريغ: تايصوصخلا عيجم نم دحاو ينعم يف نيظفللا قفاوت ينعمب يقيقحلا فدارتلا^١ نإ- ١ ارهاط ءفدارتملا طافللأا نم لكلا و. ميركلا نآرقلا تاملك يف اميس ال و، برعلا تاملك يف ءغل لك نمض يف ءقراقلا تايصوصخلا كلت ىلا انرشأ دق و. اهراظن نع اهبارتم ي ءيصوصخا. **آلامحإ**.

ءلالدنأب ىعدن نأ دعبى ال و اهيناعم يف ازايتما و ءيصوصخ نابجوت اهئايه و طافللأا^٢ داوم ٢- رهروط و لكشألا فالتخا^٣ نأ امك، اليصفت اهكاردا^٤ نع انماهأ^٥ تنجع نإ و، ءلمحلا يف ءيتاذ طافللأا ملمع كلذ ىلع دهشي و، اهقئاقحب اهكردن مل نإ و، تافصل و نطاوبلا فالتخا ىلع^٦ لذي نادبالا^٧ فكللا طوطخ و ءسارفللا و ءفايقللا.

ءيقيقحلا ءلالدلا وحنب يناعم وأ نيبينعنم نيبي اكرتشم طفل نوكنعمب يظفللا كارتشالا ٣- ىعدي املاك و. ميركلا نآرقلا تاملك يف اميس ال و، برعلا تاملك يف دوجوم ريغ: نيعم موق دنع و وأ، بلغلأا وه اذه و قيдавملا يف لامعتسالا باب نم وأ، يونعملا كارتشالا باب نم ام^٨ هنم هنوك لمعتسم و نيخآ موق نع لوقنم وأ، ىنايرسللا^٩ م^{١٠} ث^{١١} ربعللا وه اهيف بلاللا و رخا ءغل نم ذوخأم (٨-٩ ص، ١ ج، قىقحتلا). مهندنع

مامت يف يراسلا، قاقئتشالا أدبم يف ذوخأملا ليصألا موهفملا و يقيقحلا ينعملا وه دحاولا لصألا قاقئتشالا غيص.

ارياغم وأ أدض وأ افلاخنم نوكني نأ حصي ال تاقئتشملا غيص ميهافم^{١٢} نأ: هيلي ءجوتي نأ يغبنى امم و يف افالتخا و ارياغت بجوي ال اهفالتخا و تائيهل روطت^{١٣} ناف، ليصألا تباتلا دحاولا لصألا اذه ءئيهل روطت نم دافتسي ام يلإ فاضي ام^{١٤} نإ و، يقيقحلا ينعملا لصأ

تادللجملا رئاس و لؤالا دللجملا لالخنم يف ءقتشملا تائيهل يناعم تايصوصخ ىلا انرشأ دق و.

تاقئتشم عيجم^{١٥} در و، دحاولا لصألا نيبيعت يف قيقحتلا ديرى نم لىعطق ملسم لصأا ينعملا اذه و و نيبيوغللا نم فيلألا لهأ بلغلأا ىلع ينعملا اذه يفخ دق و، لصألا كلذ ىلا اهءورف و ءملكلا نييرسفملا و ءابدألا.

ءملك يف هباختنا و دحاولا لصألا نيبيعت امأ و:

نع اهزيومت و، ءيقيقحلا يناعملا ىلا ءجوتت و ضرعتت ءغللا يف بتك ىلا ءعجارملاب -الوأف ءغالبال ساسأ و ءغللا سيياقم يف امك، آلامحإ ول و ءيزاجملا.

عئاشلا و بـلـاـغـلا وه ام زـيـيـمـت و ةـرـبـتـعـمـلـا مـجـاعـمـلا يـف ةـغـلـلـا يـنـاعـم يـلا ةـعـجـارـمـلـاب -ايـنـاث و
قـالـطـالـا دـنـع اـدارـم نوـكـي ام و ةـقـتـشـمـلا ةـغـيـص يـف الـامـعـتـسا

عـمـاـجـلا وه ام جـاـخـتـسا^٣ مـث ،اـهـيـنـاعـم ءـاصـقـتـسا و اـهـلـامـعـتـسا دراوم عـيـمـج يـلا ةـعـجـارـمـلـاب -اـثـلـاث و
اـهـنـم^٤ الـك بـسـانـي ام و اـهـل طـبـاضـلا و اـهـنـب

نـيـيـعـت و اـهـنـب زـيـيـمـتـلا و اـرـهـاـظ اـهـي داري تـامـلـك يـلا ةـعـجـارـمـلـاب -اـعـبـار و

اـهـنـب نـم اـهـزايـتـما و اـهـنـم ةـغـلـلـا لـك ةـيـصـوصـخ نـيـيـعـتـت يـتـح ،اـهـنـم^٥ لـك ةـيـصـوصـخ

و ،اـهـي صـلـاـخـلا رـظـنـلا و ةـقـدـلا و مـيـرـكـلا نـآـرـقـلا يـف ةـدـامـلا لـامـعـتـسا دراوم يـلا ةـعـجـارـمـلـاب -اـسـمـاخ و
نـاف ،سـابـتـلا ال و زـوجـت يـقـبـي ال ثـيـحـب ،اـهـعـيـمـج يـلـع ةـقـيـقـح قـداـصـلا و اـهـنـب عـمـاـجـلا وه ام لـيـصـحـت
ةـيـقـيـقـحـلا يـنـاعـمـلا يـف تـلـمـعـتـسا اـمـن^٦ ةـيـنـآـرـقـلا طـافـلـال

بـلـقـلا و يـفـاـصـلـا نـهـذـلا و صـلـاـخـلا ةـجـوتـلا وه :تـامـاقـمـلا هـذـه عـيـمـج يـف لـيـصـألـا^٧ مـهـمـلـا^٨ نـأ يـفـخـي ال و
وه ام يـلا ةـنـم و هـتـمـحـر و هـلـضـفـب ةـلـلـا هـيـدـهـي يـتـح ،تـارودـكـلا و سـاـجـرـألـا نـم زـهـطـمـلا سـفـنـلا و زـونـمـلا
(١٣-١٢ ص ١، ج ١، قـيـقـحـتـلا).ةـنـونـكـمـلا فـئـاطـلـلا و قـئـاقـحـلـا يـلا هـدـشـري و ،قـحـلـا

باتک شور (ب)

یلو. دوب هدش مه رید تغل یاضف رد یلیخ هک تسایراک کی عورش هک تسایاه نآ زا باتک نی ارباتک، شا هلاس یا هدرخ و داتشه ریم کی لوط رد، هتشداد -تسایمولعم- هک یا هقالع نآ اب ناشی ا. دراد ناشدوخ مظن نآ قبط رب ارباغل و تسادلج راهج. هدناسر رس

یضایر و یسدنه ماطن

.تسایهدرک تسرد یضایر و یسدنه ماطن کی قبط رب اربابز هاک، دینیب یم ارباتک ی تقو

.دننک یم هدایپ اراهزیچ [1] یژولوتنآ، دنسیون یم ییاه رازفا مرن هزورما نالا ینعی، هدش یضایر نآ زا یلیخ- یسیون همانرب یاه نابز هب دینکب هدایپ عیرس ارباتک نی یژولوتنآ امش، نالا رگا تغرس هب دینیب یم -تسایتجار یلیخ نی، تسایتخس یدنب هتسد راک آلثم رگیدریملع بلاطم هقف، ریسفت رد. دینک یم دروخرب نآ هب یبرع رد ادعب امش هک ییاه تغلی یبایانعم رد ددیم باوج. دراد هدایپ یلیخ ... و

فرح. دهد یم هئارا لومرف مه تابیکرت رد ادعب و، هداد رارق شرانک تباث یانعم 28 ناشی، فرح 28 و مود و لوا

Ontology فی رعت. تسایهدوب رتویپماک تنعنص رد یا هدیچیپ عوضوم Ontology یانعم کرد [1] شوه هزوح رد امومع هک تسایتسا هتشداد دوجو هراومه نآ رس رب یدایز یاهتجب هک تسایهدوب یعوضوم ای شا تیدوجوم اب هطبار رد هک دراد هفسلف هزوح رد یدنلب هچخیرات Ontology. تسایهدوب یعونصم رد هک یسانش تفرعم هزوح رد موهفم نی ارببراگ اب لاغ نینچمه. دنک یم تبحص ناهج رد میهافم و هتفرگ همشچرس ینانوی هژاو ود زا یژولوتنآ هملک. تسایحرطم تساینتسناد و شناد اب هطبار هب، **?? ینانوی** زا-onto تساییکرت (ontology: یسیلگنا هب) یسانشی تسه **بکرم** هملک. تسای «یقطنم نامتفگ» ینعی **logia-** و «تسه هک هچنآ؛ دوب» یانعم

Ontology یفسلف فی رعت:

اب اهنآ هک یاطابترا و ناهج رد ای شا تیدوجوم اب هطبار رد هعلاطم ینعی Ontology یلک روط هب رد روط نیمه. دوش یم ای شا نی یبتارم هلسلس راتخاس تایئج لم اش نینچمه. دنراد رگیدکی یم تبحص رگیدکی هب تبسن اهنآ یاه توافت و تهابش هب هجوت اب ای شا یدنب هتسد اب هطبار. دنک

، دشاب یعقاو ای دشاب یعازتنا دناوت یم تیدوجوم نی الاح، دراد دوجو هک میوگ یم یزیچ هب تیدوجوم تی فیک و تیدوجوم نیب اربا توافت عقاو رد میهافم نی. دشاب یکیزی ریغ ای دشاب یکیزی دوجو هک دشاب یعازتنا موهفم کی ای صخشم تیدوجوم کی دناوت یم تیدوجوم. دنک یم رارقرب اهنآ یلصا ینامتخاس یاهکولب اه تیدوجوم. اربا اب طبترم یاه تی فیک هن و دهد یم حیضوت اربا نی یم فی رعت اربا یژولوتنآ کی تاغل هعومجم ای تاغل گنهرف هک دوش یم بوسحم یژولوتنآ راتخاس رد

و مینادب هک یطیارش تحت ،فلتخم یاه ترمرف دوجو اب ار اه هداد میناوتب هک تسنا مزال نیاربانب
یرارقرب ناکما اه یژولوتنآ .میهد شیرامن دنراد مه اب یطباور هچ اه هداد نیا هک میهد صیخشت

تساشناد تیری دم را یمرف عقاو رد یژولوتنآ. دننک یم مهارف اه هداد یارب ار یطباور نیچ
کی تروص هب ار (یتاعالطا متسیس ای نامزاس) هزوح کی رد دوجوم شناد یژولوتنآ
(یرئوک) شسرپ دروم ناربراک طسوت دناوت یم سسپس لدم نیا. دنکی م تفایرد (لدماتی د) لدم
هلاقم). دهد شیانم ار هزوح نآ نورد تاطابترا و دهد خساپ هدیچیپ تالاولس هب یژولوتنآ ات دریگ رارق
(protege تیس، تسیچ یژولوتنآ

باتک ی اوتحم یسررب (ج)

فورح یانعم نایب.۱

اب ار شتوص [1] دنکیم انعم، ات ۲۸ نی اب ار نابز لک دعب، دیوگ یم انعم ۲۸، فرح 28 یارب ناشیا ده دیم قیبطت انعم.

یناعم فشک یارب ینادیم راک

میورب دی یایب دیوگ یم، دی آیم تسد هب یه ار هچ زا و، دراد انعم یبرع فورح کت کت دیوگ یم ناشیا. لوا نی؛ [2] انعم فشک یارب هدرک ینادیم راک ینعی. دراذگ یم مه رانک ار تاغل.

نی مدرک یم ضرع هثحابم نآ رد نم هک یزیچ نی. مینک یم عمج می آیم، برع مالک نی دیوگ یم تسه «ر» رب لم تشم هک یبرع تاملک مامت الثم -تسا هدش مهارف مه شتاناکم نآلا- ام هک دوب. تسا هدرک ار یراک روط نیمه هب کی دزن ات بسن ناشیا دعب، مینک فیدر ار نی.

فورح یئانث بی کرت ۲.

یمجمعملا لصفلا

نم نآلا هک ده اوخ یم یرتشیب حیضوت کی نی الاح هک، تسا و باتک روح [3] یمجمعملا لصفلا. مرادن نی اب یراک.

زا تغل هرکیپ مامت اسب هچ. دوب عافد لباق ات بسن هک دوب ییانبم کی مه هغلل هقف رد کرد ام رعاشم هک تسا یدراوم هب رطان مه نآ هک [4] دوشیم عورش رتشیب ای یفرح ود یاه هیست رد منامگ هب. تسا یرگید فرح، یاهزادنا هچ ات هکنیا اما. دوب عافد لباق اچن آرد نایب نی. دنکیم. دشیم عمج اهنآ اب و دنوب مه لکم رگید تایرطن اب اچن آرد.

صئاصخ لاکشا

نبا -مدوب هدرک ضرع البق مه نم- تسا یئنج نبا در، تسا هداد رکذت ناشیا هک یبللاج یاهزیچ زا بوخ یلیخ فرح لصا رد، تسا تایبدا خیرات بتک یرتمهم زا و تسا دلج هس هک صئاصخ رد یئنج. دنداد یم همادا اه یدعب ار شراک، دوبن یئنج نبا لکشم نی رگا. تشاد لکشم کی اما، دمآ ولج.

تسا ام سونأم نآلا هک یروط نیمه- ار یفرح هس ی هدام؛ در اچرد هک دیبوک ار یخیم کی ناشیا هک دوب نی شراک لکشم. دوب راک نزهه نی و داد رارق نازیم - و برعلا ناسل و دجنملا [لثم]

هتشدگ ینج نبا زا تسا لاس یا هدرخ و رازه نالا .دنام شرک و تفرگ ییات هس ار هیضق یّدام
یاج هب ار انبم ناشی رگا .تسا هدادن همادا ار شرک لاج هب ات یسک -یبوخ نیا هب باتک -صئاصخ
ار راک نیا [5]ناشی نآلا هک نیا امک ؛تفریم ولج شرک تشاذگ یم یفرح ودر ب ،یفرح هس یّدام
،تسا هدرک .

هلع فورح نتشاذگرانک

فورح اه نیا .مدوب هدرک ضرع نم مه ار شهج و [6]دراذگیم رانک ار هلع فورح ،تاغل مامت رد ناشی
فورح ؛دنتماص ،یلصا فورح .دندنز یم گنر .دندنک یم یراک تسد ار رگید فورح ؛دنتسه تّوصّم
،دندراد ار یلصا هیئب هک دنتسه تماص .

مه ار شیه تّلتّم .امهثلثی دعب ،دهدیم رارق انبم ییات ودر ات ودر اه فرح ،هلع فورح زا رطن عطق
،دروآ یم .

تغل باتک هب دیهاوخب امش .«ماقا» الثم دیوگیم دنز یم ادتبا شدوخ هک یلاثم نیرت هداس
ناشی .«مّوق» رد دیور یم .هچ ینعی «ماقا» دینیب دیهاوخی یم ؟دینک یم هعجارم اچک ،دینک هعجارم
-یمن تلاخد فورح رد ار «ءای» و «فلا» و «واو» نم نوچ.«مّوق» رد دیورب دیابن ،نم باتک رد ؛دیوگیم
سییاقم کی دزن شباتک تخیر ینعی.[7]دروآ یم اچنآ رد دعب .«مق» ،میم و فاق رد دیورب دیاب ،مه
،هدش باسح یلیخ زاب یلو ؛تسا .

انعم رد فورح بیترت هاگیاج ۳.

ینج نبا هاگدید دن

،دندش لیکشت فرح هس زا هک یداوم و تاملک : تفگ صئاصخ رد ینج نبا ؛دیوگ یم دعب
،دنک یم نریغت انعم دینزب مه هب رگا ار بیترت ،تسین مهم ناشبیترت .

زیلانآ هک ، «ولق» ، «لقو» ، «لوق» ؛دیوگیم و دنز یم لاثم . تسا صئاصخ باتک عورش نیا
وحن کی همه رد دیوگ یم ناشی ... دراد تروص ات 9 ،دندنکب تسرد ار فرح هس نیا [8]یبیکرت
[9]،دنروآ یم مه دهاش دعب ،تسا تکرح .

اما ،تسین مهم اهنیا بیترت دیوگ یم ینج نبا ؛دیوگیم و .تسا هداد ریغت هدمآ یرصم یاقآ نیا
اب «لّوق» ینعی .تسا مهم نآ رد بیترت برع نابزّاعقاو .تسین یروطنیاّادبا هک میوگیم نم
ره ،تسا مهم فرح هاگیاجّاقیقد ،تسا نآرق ،تسادخ مالک نابز .دنک یم قرف یبرع نابز رد «ولّق»
یاجک هکنیا رد دعب -درفنم ینعی دنیوگ یم هک طیسب یانعم-دراد طیسب یانعم شدوخ یارب فرح
[10] .رخآ ای دشاب هملک لوا ،دنکیم افیا شقن ،دریگب رارق هملک

اقیبطت وایرطن ؛قاقتشالا ملع

نیا، متشون ار باتک نیا البق نم دیوگ یم. [11] قاقتشالال ملع؛ متشون باتک: دیوگ یم دب ملع یلو تسال دلج راهج. لّصفم، تسال شبباتک نیا رد تاغالطا زایهوبنا مّج، تسال مّجعم، شمععملال مّنک هعجارم هک دشن زونه. تسال ردقچ منادیمن شقاقتشالال

نم. تسین مهم بیترت دیوگ یم هک مدرک درارینج نبا و مداد حیضوت و متشون ار نآ نم دیوگ یم دنزیم لاثم ات دنچ دب؛ تسال مهم بیترت هک مدرک تابثا

اه یعابر

نآ-دشیم لوغشم منهذیلیخ تغل رد روط نیمه یگبلط، اقباس نم - هدر لاثم هک ییاهزیچ یضعب، دوب بلالچ نم دوخ یارب، مدوب هدرک رکف شدروم ردّالبق هک ییاه

ینعی «لزل» دینبب. «لزلزل»، «لزل». میدروآیم رد اریناعم یلیخ اهیعابر نیا زام، هثحابم ردّالثم «لزل» دورب راب کی رگا. لزلزل: ینک بیگرت ار نیمه الاح. دزغلم، دوریم هار دراد. دیزغلم ینعی؟ هچ اهنیا ریطن. اه شزغل و اه «لزل» زاتسالی بیگرت هّناک، دوریم و دیآیم هلزلزل هک تسال نیا هزلز داد باوج گنشق همه. متفرشلالابند نم مه هفیرش تایآرد. تسال یلیخ

[13] «زاف دّقف هّنج لالّخ دّأ و ران لالّ نع حنّز نم ف»، [12] «موبنذب مّوبّر مّهی لّع مّدم دف» دیآیم رد روج ابیز یلیخ و گنشق یلیخ، همه

زلّزل

یم دب. ولج دیآیم فیرط ردقچ و حیضوت رد اه لاثم نیا یباسح یلیخ مدید دز هک ار اه لاثم نیا تسایان مه دض مینک یم شسکعرب یتقو هک یتاملک دوبن مهم بیترت رگا دینبب دیوگ نبا یانبم رب انب دوش یم و دض دنک یم شسکعرب برع یفرح و د تاملک رد هک نآ لالچ و دنوشب سکعرب اقافتا دیوگ یم اقآ نیا اّم، «ءاز» و تسال «مال» شیات و د ره «زل» اب «لزل» دیوگ یم ینج «ءاز» و تسال لوا «مال» نوچ «زل». دزغلم، دوش یم ادج، دوریم رد شدوخ یاج زاینعی «لزل». تسال [14] مه دضّالماک، یزیچ یور دبسچ یم ینعی، شدب

ان! : «بزل» و «جزل» ای - تسال نآ اب ربکی قاقتشا رد هک مه - «مزل»، «زل» دیوگ یم یتقو کی هب ندیبسچ، شیانعم لصا «زل» دیوگ یم ناشیا. هندنبسچ [15] بزال نی ط نم مّهان قلّخ کی اهنیا همه رد. «جزل»، «مزل»، «بزل»، دیتفگ هک ار «زل» یانعم. ثلّثی، دیایب الاح. تسال یزیچ یزیچ زا: «لزل» فیرط نآ زا. تسال یز یلیخ دینبب، بخ. تسال هدیباوخ، ندیبسچ و یگدنبسچ وحن یمن رود و زالا لصا. سکعرب «زل»: دوش یم رود، دوب هک ینطوم نآ زا، دوش یم رود یزیچ زا، دزغلم دیبسچ، دوش

فورح زایخرب یانعم یسررب

«ش»

یتاملک بلالغ؛ تسال کرتشم نیا میدید. دروآ اقآ شیادرف، مدرک ضرع ار یزیچ کی «نیش» هب عجار تسد هک ار رابغ امش ینعی. ادج ادج قّرفت هن اما؛ [16] تسه نآ رد قّرفت وحن کی، دراد «نیش» هک

امك ،تعقو امثي ح اهلامعتسا نم هانصلختسا يذلا واولل يلامعتسالال ىنعمل واولا نوكت عم يقلتلي ىنعمل اذهو .ةيليصفتلا تاجلعملال ي ف حضتيس مضى ريذتسملاو .(ناسللل ىصقأ ي ف عافترا عم) نيترفشلا ةرادتساب ةاحنلا هنع ربع يذلا وه واولا ي ف مضلاو لومشلا ىنعمو .هب طيحي ام لمشي و ،هيلي همضي و هيلع فوطعملال مكح ي ف فوطعملال لخدي فطعلال نأل ؛فطعلال واولا ي ف ققحتم اضيا ىنعمل اذهو هيلع فوطعملال بوسنملا ىنعمل هلمشي ف ىلاعت هلوقك- دهاش هئاك رمالا ي ف هب مسقملا لخدت) مسقلا واولو ،عجلا لالحا واولو ،هللا ملع ،هللا دهش :مهلوقكو {هبلق ي ف ام ىلع هللا دهشي} [20] .كلذك .. ةيعملا واولو ،(لالحا واولا نيب نرقت)

نىمانسلا وذ ؛واولا

يزىچ رب لمتشم و يواح ؛نتفرگ رب رد ار يزيچ : لامتشا .«ءاوتحا ولامتشا نع رَّبْغُت واولا و» ىنادىم راک هک ىسک دىنبب ؟ىيوگ ىم اچک زا .دنک عمج شدوخ رد ار يزيچ و عمج و عماج نامه ؛ندش - ار واو هک متشگ ىلخ مدوخ تاناکما ى هزادنا ات نم ؛«واولا نم اذخأ کلذ و» :دىوگ ىم تسا هدرک ؛واولا نم اذخأ دىوگ ىم هدرک ادبى پناش ىا نآلا .مدرکن ادبى پنشور تروص هب نم .منک ادبى -نون لثم ؛تسىچ واو ؟

مسا وه و :«دىوگ ىم ناشىا ؟تسىچ واو الثم اما .دوب مه ىهام ،ربح ؛دوب بکرم ؟دوب هچ نون رتش اب تسا سونأم برع ؛واو دنىوگ ىم ار ناهوک ود رتش «نىمانسللاوذ وه و جلافا رىعبلل اب ناهوک ود رب لمتشم هک ات ود – هيلع فوطعم و فوطعم لثم – مه اب ات ود ىتقو ؛ناهوک کى دراد ناهوک ات ود ىنعى .واو دوش ىم ،دوش ىم عمج رگىدمه

ةداتعملال لبإلا تناک امل و نىمانسللاوذ وه و واو :دىوگ ىم ناشىا ؟تسا ىروطچ فطع «نىمانسلا اذنإف» دنتشاد ناهوک کى اهترتش نوچ «دحاو مانس تاذ برعلا دنع ةفراعتمال هک نآ ؟تسا مادک ،لماش «هرىغ نم رثکأ ىلع اللمتشم و اعماج دغى» دراد ناهوک ات ود رتش ىتقو **عم قفتى اذه و**» ناهوک ات ود نىب تسا هدرک عمج ،تسا لمشا ىنعى ؛واو ؟ات ود اى دراد ناهوک کى ،دياب واو اچک ره «تعقو امثي ح اهلامعتسا نم هانصلختسا واولل ىلامعتسالال ىنعملال ةيليصفتلا تاجلعملال ي ف حضتيس امک» تسا نآ رد ءاوتحا و عمج و لامتشا ىانعم روج کى واو اچک ره دىنبب ىم دىنکب هعجارم رتشىب ،مداد هئارا امش هب باتک هحفص رازه ود نم دىوگ ىم « دراد ار انعم نىا هدوب

واو ظفلت تىفک ىسررب

رد .دىآ ىمرد روج مه واو توص ظفلت ى هوحن اب عمج ،ءاوتحا ،لامتشا ،دىنک هجوت الاح دىوگ ىم دعب ىم شدوخ هب ار ىتخير نآ هک ام ىقطن زاهج ى هوحن دىوگ ىم ىنعى .دنک ىم ار راک نىا ،شباتک لک دراد رىثات ،دنک ىم ءادا ار ىتوص کى و درىگ

ةرادتساب واولا نوکت عم يقلتلي ىنعملال اذه و «دىنبب ار قطن زاهج دىوگ ىم ؛بخ بل ات ود دياب .تسا عماج ؟تسىچ لماش ؛دىنک عمج دياب دىيوگب دىهاوخ ىم هک واو «نىترفشلا شدىشکب ؛دىرواىب الاب مه ار نابز هت نآ دياب «ناسللل ىصقأ ي ف عافترا عم» دىنک عمج ار اه **هب طيحي ام لمشي و مضى ريذتسملا وءاوتحا و لامتشا**» ؛ندش عمج و عافترا مه سپ .الاب .تسا طيحم و لمتشم و يواح نآ رب تسا شنوردنا ار هچ ره دوش ىم درگ هک يزيچ »

تغل تاي عقاو ؛ تغل تاي قوذ

اب ،تسا یقوذ شییاهیچی کی هک اچنآ .میدرک ادج ار اهنی ی همه یوغل یاه شحب رد مه البق نم هک یطباوض نآ اب ار اهنی الاح .دوش یم یضایر الصا اقیقد و دور یم نوریب تیقوذ زا هن هک ییاجنآ ؛تسا تايقوذ خنس نایب خنس هک میمهف یم زاب ددرگ یمرب شیهاییلیخ ،تسا هدش تبحص البق .تسه رگیدمه اب فافش یلیخ زجنم نشور ماطن کی لاصتا خنس الصا نایب خنس ؛ هن هک نیاب دنک یم قرف مه اب اه نی

فطع یانعم

فطع «.فطعلاب هنع رّبع یدلا وه واولا یف مضلا و لومشلا ینعم و» :دیوگ یم ناشیابخ **لخدُی فطعلانآل** «ءوتحا و تسا لومش ،تسا نیمه فطع .نآ و تسا نیالماش ینعی ؟هچ ینعی **هلمشیف** «ءوتحا و لامتشا و مّض «هیلل مّضی و هیلل فوطعملا مکح یف فوطعملا فوطعم رب هک مه یمکح و انعم نآ ،دندش فطع یتقو «هیلل فوطعملل بوصنملا ینعملا یارب هک عاج نامه ؛ورم و :میوگ یم الاح ؛دوب هداد تبسن دیز هب عاج سپ ؛دیز عاج ،دوب هیلل **اضیا ینعملا اذه و** «هلمشی سپ مینک یم یراج مه فوطعم هب ار مکح نامه ،دوب هیلل فوطعم ار بل یتقو ؛وملسم ؟دور یم اچک ات دینیبب ؛نوملسم ،اوبرض :عمج واو «**عمجلا واو یف ققحتم** عمج ،تسا دایز تسین دحاو زیچ کی دیوگب دهاوخ یم دنک یم نایب عافترا تدش نآ اب و دنک یم درگ .تسا روطنیمه ؛عمج واو دیوگ یم ناشی .اوبرض ای ؛وملسم .تسا لماش ،تسا

مسق یانعم

یّرج واو دناوت یم واو دوخ مدرک ضرع .میدرک شتحب ام هک یمسقلا واو «**مسقلا واو و**» دیوگ یم دعب هچ هب مسق واو دیوگ یم .دنک یم انعم ار واو دوخ ناشی ؛هللاب مسقا و ؛دشاب روطنیا ای دشاب هک یم دهاش یتقو امش .تسا نتفرگ دهاش لثم :تسا نیالماش مسق اساسا دیوگ یم ؟تسا عمج انعم نامدهاش هک مینک همیمض و میروایب مه رگیدیکی تسه هک یزیچ نیالماش دیوگ یم ؟هچ ینعی ،یریگ .دشاب

و دنک یم رضاح هبمّسقُم زا ،دیوگب دهاوخ یم هک ار هچنآ دیکأت یارب دنز یم فرح دراد یتقو مه مسق ،مهذب رارق لومشم دهاوخ یم مه ار رگیدی زیچ کی دیوگب دهاوخ یم ینعی مسق واو سپ .دنک یم هفاضا هک یزیچ نیالماش دهاوخ یم دیوگ یم دراد واو نیالماش ؟هچ ینعی «هللاو» دیوگ یم دعب ،دنز یم فرح دراد سپ ،**رمألا یف هب مّسقُملا لخدُت مسقلا واو** «.مروایب مه ار رگیدی زیچ کی و مینک شلمشا ،میراد «نامدوخ اب مینک یم عمج ار یزیچ کی نوریب زا ؟تسیچ دهاش ؛نتفرگ دهاش لثم» **دهاش ّنأک** یروطنیا نم لد دیوگ یم دنز یم فرح دراد «**هبلق یف ام یلعَهللا دهشی و یلعات هلوک** شبلق دهاوخ یم ؛ دشن ضوع بلطم ؟تسیچ ،تسا دهاش ادخ نیالماش ؛تسا دهاش ادخ دیوگ یم دعب .تسا دهاش دوخ .دروآ یم واو اب سپ دروایب دهاش ناونع هب مه ار لاعتم یادخ دهاوخ یم یلو دیوگب ار یم .رگیدعضاوم رد دینک یم عادا واو اب امش ار نتفرگ دهاش نیمه .تسا عمج وحن کی ،نتفرگ .تسا دهاش ادخ ینعی ؛هللاو ؛دیوگ

باتک فورح یناعم رب یدقن

فورح هک تسا نیالماش عدا ام اساسا هک تسا نیالماش ضرع دیاب نم یناعم نیالماش رد هک یمهم لکشم مه یعام .دنک یم تسرد ثیح هس ود اب یروج کی ار یفرح ره ناشی .دنراد طیاسب یناعم ابفلا اما .تسا تطاسب وحن کی شدوخ نیالماش دیوگب و مینک بیکرت رگیدمه اب ثیح ات ود ام هک درادن یلیخ .تسا بوخ یلیخ هک العف بخ یلو .تسا رت قیمع .نیالماش دشباقم عا بلطم مینک یم لایخ

تسا هتفر ولج راك

هصالخ نايب هب (باتك ۲۶-۳۹ هحفص رد)فورح كت كت یناعم یلیصفت یسررب زا سپ وا [1]
دزادرپ یم مادک ره ینعم

[زاجيإب ةيئاجهلا فورحلا نم لكل ماعلا ويغلللا ینعمللا صخلم]

ببيكرتللا يف هبحصت ام ینعم دكؤت ةزمهلا

ام قصالت عم وخر عمجت ب

عطقلا ینعمو فيعضلا كاستمالا ینعم هنم يتأتى ةدحو ةقدب طغضت

شفت عم طلغ وأ ةفاثك ث

ام ةدح عم شه عمجت ج

فافجو ضرعب كاكتحا ح

فافج عم لخلخت ح

دادتم او طغضب سابتحا د

طلغو ام ةواخر يذ نيخت ذافن ذ

ام كسامت عم لاسررتسار

ماحدزاو زانتكا ز

ةدحو ةقدب دادتما س

ةقد عم راشتنا وأ شفت ش

صولخو ةوقو طلغب ذافن ص

طلغو هفاثكب طغضض

طالغتساو عاستاب طغض ط

ةفاثك عم ةدح وأ طلغب ذافن ظ

ام ةدح عم ةقر ىلع ماحتلا ع

ةواخر نم ىش عم لخلخت غ

داعباو درط ف

قمعلایف دادتشاو دقعت ق.

عطق وأكاستما ىلإ یدؤی قیقديروئىغ طغض ك.

زیمت وألالقتسا عم دادتما وأقلعت ل.

یرهاظ ءاوتساو كاستما م.

هنم وأنطابلا یف فیطل دادتما ن.

غارفا وأغارف هـ.

لامتشاو.

لاصتا ی.

(۴۰-۴۱ ص ۱، ج ، [لصؤملا یقاقشتسالا معجملا](#) باتك)

تسا هدرک هدافتسا هارود زا یبرع فوړح زامادک ره یناعم فشک یارب وا [2]

ای باعیتسا وحن هب هاوخ)دنشاب هدش لیکشت رظن دروم فرح زاهک یتابی کرت یناعم یسررب.۱
ابابشو ؤمعن ندبلا ئلتمملا باشلا) ؤبب یهملک غارس هب ءاب یناعم فشک ماقم ردّالثم (هبلغ
(باعیتسا یارب لاثم).تسا هدش لیکشت ءاب فرح هس زاهک دور یم(محلل ریثکلا / نیمسللا /

زا هک (هتچردمو هنتم یأ هررد :قیرطلا ددأ) دور یم دداهملک غارس هب «لاد» فرح یناعم مهف ماقم ردای
افیا تاملک رد یروحم یشقن هل ع فوړح نوچ و تساهدش لیکشت هل ع فرح کی هفاضاهب لادود
درک جارختسا هملک نیا زافلکت نودب ار لاد یناعم ناوت یم دننک یمن.

هتبللا هک.انعم اب توص یعبط هطبار یریگیپ و ناسنا یتوص زاهج رد فرح نوکت تیفی ک ۲.
دناد یمن لوا هار توق هب ار مود هار نیا ناشیا.

تربتع ا،ایملع اصلختسا ؤیبرعلا ؤیئابفلأل فوړحلل ؤماعلا ؤیوغلل یناعمل تصلختسا
ن:نیپلاتل نیساسأل هیف

كلذ قرغتسا ءاوس ،اهانعم ديدحت دارملا فوړحلا نم ؤنوكمل بيكارتل تاملك یناعم وه :لوال
كلذو.هل ع فرح نم بیكرتل نوكتي ناب ،اهيلع بلغ وأ ،بيكرتل فرحأ لك نيوكتل
ةملك نإف" محلل ریثکلا / نیمسللا / ابابشو ؤمعن ندبلا ئلتمملا باشلا ینعمب ؤببلا":لثم
یعمل اهنم ذخؤي نأ نكميف ،ةملكلا هذهل ؤلصلأل فوړحلا يه تاءاب ثالث نم ؤنوكم انه ؤببلا
يأ) " هررد :قیرطلا ددأ":(ددا) ؤملك ي ف امكو ،فلكت كلذ ي ف نوکي الو ،هذحو ءابلا فرحل یوغلل
ینعمل اهلثم نمو اهنم ذخؤي نأ نكميف ،نیلادو ؤزمه نم ؤنوكم (ددأ) ؤملك نإف (هتچردمو هنتم
ةملك یعم نم محرطنو ؤزمهلل یوغلل ینعملل فرعن امذن ع صاخبو ،فلكت نود لادلل فرحل یوغلل
فرح نم ؤنوكمل بيكارتل نم اذخأ ؤیئابفلأل فوړحلل ؤیوغلل یناعمل طابنتساو.اذكهو (ددأ)
ماكحإ هطرش امنإو ،بيكارتل نم عونلا اذه ؤلق الاول ،ةملعلل نع جورخ هيف سيل جهنم وه رركم
طابنتساللا ماکحإ ىلإ اهتجاحف نیعم فرح اهئانب ي ف بلغ ي تلب بيكارتل امأ.طابنتساللا
انه اهرکذن مل یرخأ روص جهنملا اذه عون نم کانهو.دشأ

هذه نوكتة أيه نإف؛ يتوصل زاهجلا يف هنوكت أيه وه: فرحلا ينعم ديدحتل يئانثلا ساسأل عم مهسي فرحلل قاذمب اهنم سرحي نأ عيطتسيو، كذلك هبنتلا دنن ناسنإلا اهب رعشي نومسي ةمئألا نم هدعب نمو (هـ ١٧٠ ت) ليلخل ناك دقو. هانعم ديدحت يف هل ةيوجلل تالامعتسالا يئانثلا ساسأل اذه نأ يفخي الو. "اقوذت" و "اقوذ": هجرخم ديدحت لجأ نم فرحلا قطن ةبرحت ص ١، ج ١، [لصؤملا يقاقئتشالا مجمعلا](#) باتك). يلالمعتسالا لوألا ساسأل ةوق يف سيل يتوصل (٢٥)

لصفلاو. دحاولا يجمععلا لصفلا بيكارت نيبي ينعملا يف ةقالعلا نايبب تئج: اعبار [3] تئانك ءاوس، **نيبترم امهينيغب نيفرحب أدبت يتلا بيكارتلا يف لثمتي يجمععلا** وأ امهقبس وأ هي في نيفرحلا طسوت ام لصفلا اذهب انقحلأ دقو. ةعابر وأ ةيثالث بيكارتلا كلت لذب، عذب، رذب، أدب، ادب، ديب، ودب، دذب: بيكارتلا نأ نايب: الثم)، ةزمه وأ ةلع فرح هي في امهالت -كلذ يلى امو- عاستالاو غارفلا نم ةروس نع ربعت هتاملك اهنم لك - (ذب) لصف نم اهلك يهو- نذب (ءايشال نيبي).

يف لصفأس ام يلى، ةدودحم دج لوصف يف ةمئألا نم ددع هيلى تفل اذه يجمععلا لصفلا ينعمو ءاملع قحو، ايسرادو نأرقلا ةغل قح نم ناكف، هدارطا تفشك هذه انتسارد نكل. يلاتال ثحبملا تبتثال ةصيصخلا هذه نأل؛ اهب قحأ ةساردلا هذهو. ةيبرعلا ةغلل ةصيصخلا هذه زربن نأ تاغللا لك في هدارطا ةروس انلزع دقو، عيضا ال يتح اهانطقتلاف، هي في نحن يذلك عسوم قيبطتبالا اهل فغي وأ اهردي نأ ءاش نمل، هرخآ في ةصاخ ةرقف في لصف.

نأ: نألا يلى (الو) نم اهرمأ انركذ يتلا ةساردلا ءانثأ في انل فشكت هنأ كلذ ليصفتو **ناذللا امهو، بيكارت لك نم امهبيترتب نيحيصلالا يئانثالاو لوألا نيفرحلا** في امهو، **هننن ناربعي اناك يذلا ينعملا نابحصتسي = يجمععلا لصفلا امهتيمس** ءانب في ناكرتشي وأ، اطسببم ايثالل ناردصتي امدين، الثم (تف) فعضملا يثالل ةروص، كتف، قتف، شتف، رتف، حتف) نيفعضملا يئانث ريغ ثلث عم امهنم نوكت طسببم يثالل ول يتح، ام ةروصب امهعم لطي ينعملا كلذ نإ لب، لاثملا اذه في (أتف، ىتف، وتف، نتف، لتف، اذه في (تأف الو تاف) بيكارت دجوي الو، انه (توف) في امك، ةزمه وأ ةلع فرح امهطسوت وأ امهقبس (١٩-٢٠ ص ١، ج ١، [لصؤملا يقاقئتشالا مجمعلا](#) باتك). لاثملا

دىوگ يم نينچ يجمعع لصف خيرات دروم رد وا

هتطحالم يلى قبس دق هب ةردصملا ةيثالثلا بيكارتلا في يجمععلا لصفلا ينعم دارطا نإ كلذ يلى هبن (هـ ٣٩٥ ت) سراف نب دمحم ماملأاف. ةيدودحملا غلاب قاطن في نكل، ةمئألا نم ةثالل يلى هبن (هـ ٥٣٨ ت) يرشخمزلا رمع نب دومحم ماملأاو، ةغلل سيياقم: همجعم في (لزل) بيكارت في و (نوقفني) يئتملك دنن، "فاشكلا" هريسفت في كلذو، (حلف) و، (قفن) بيكارت في كلذ يرشخمزلا عبت (هـ ١١٢٧ ت) يسولألا دومحم نيذل باهش ماملأاو، ةرقبلا ةروس لوأ في (نوحلفملا) ةملك دنن (يعالطا بسح) دحاو بيكارت في كلذ لثم يلى هبن م، نيبيكارتلا يلى هتطحالم في سراف نبا مالكو. [٧٨: عارسلا] {قسغ يلى سمشلا كولدل ةالصلا مقأ}: ىلعات هلوق في "كولد" كولدل نعي يسولألا مالكو ط بسحف ةراشلا ك يرشخمزلاو

يلى وأ، ةرهاطلا دارطا يلى هبن ةثالل ةمئألا نم دحأ ال نكل. ةيثالثلا بيكارتلا ةلثمأ هي في داز. اهثلاثي يذلا فرحلاب اهنم لكل ماعلا ينعملا رثأت يجمععلا لصفلا نم ةيثالثلا بيكارتلا نأ ةركف يلى قرطت نيبيدالي ملى نيرشعلا نرقلا نم لوألا فصنلاو رشع عساتلا نرقلا رخاوأ فيو (١) ةيبرعلا ييوجل رابك نم ةقت -ةيوجلل لوصألا ةيئانثل ةروس يه ثيح نم- يجمععلا لصفلا (أ): اهتيملع في حدقت رومأ مهتاجلا عم تباش نكل. ةغلل ءاشنل يلى لوألا ةروصل نعي مهتوحب في عقاوم في -فرحأ ةفاضل ضارثفا (ب)، ةركفلا دييأت لجأ نم؛ دنس الب، اريثك بلقللاو لادبالا ءاعدا

(د)، قيبطتال ي دارطالال نع دعبالو، ةيئاقئانالا (ج)، اوقوف امو تايئالال نيوكتل ةدرطم ريئك ي ف ةبقحلال هذه طسق ناك هلك لكذبو ... كلذ هي ف اوعدا ام ي ف يناعمال براقئ هجو ناي ب لافغ! (٢١-٢٢ ص ١٠ ج، [لصؤملا ي قاقئتشالا مرجعلا](#) باتك). ادودحم ي مرجعلا لصفلا ةركفل ليصأالا

دروم رد، هي مرجعلا و هي خيراتلا هيئانثلا هب انبم نيا ميسقت اب تاسارد رد حللص ي حبص [4] دي وگيم نينچ لوا مسق:

ةيناسنإلال ةغللال فأشن ريسفت ىلإ اهب نيئلئاقلا رثكأ ىدل دوعتف: ةيخي راتلا ةيئانثلا اماً وأ، ةعيبطلال رهاطم تاوصأو، ناويحل تاوصأ ناسنإلال دي لقتك؛ ةيعيبطلال تاوصلأا ةاكاحمب ملكلاف" ةنيعم أتاوصأ اءوقو دنع ثدُحُت يئالا لافأالا نع وأ، ةصاخلا هئالافنا نع هريبعئ دي ز ي- تمئف مئ، ةعيبطلال تاوصلأا ةاكاحم، نكاسف كرحتم، دحاو ءاجه ىلع اهرمأ لوأ ي ف تءعضو فلتخي أف رصت اهب نوملكئتملا فرصتف -فرطالا وأ بلقلال ي ف وأ ردصلال ي ف رثكأ وأ فرح اهي ةيوهأالا، تائيبلالو، لئابلالو، دالبلال فالخاب.

ءاج مئ، اهئخأ نود ةركف وأ، ةياغ وأ، ةانعم ةغيص وأ، لادبأ وأ، بلبق وأ، ءفدح وأ، ءءايز لكل ناكف عبتتالو، ءارقئسالا اهيلإ مهقاس وأ، ةعيبطلال مهيلإ هئحوأ ام ىلع نمزللا عم اهرقأ لامعتسالال، آعيبب آيلجت كلذ دعب تلجت ام، بابلالاب ءذخأالا ضمئاوغلل وارسلأالا نم كلذ لك ي فو؛ قيقدللا! عئزئت نل ماكأاو لوصأو نُنس ىلع ترقئتسا.

بسني يذللا ينج نباك، ءضاو صوصن ي ف ةيوغللال ةرهاطلال هذه ريرقت ىلإ لامْ نَم برعلا ءاملعل نمو لصأ نأ ىلإ مهضعب بهؤو": لوقي ي ف، هل هبلقتو هب هءاجعأ يدي مئ، ءاملعلل ضعب ىلإ يأرلا اذه، رامحلل حيئشو، ءاملا ريئو، دعرلا نيئحو، حيئرلا يودك؛ تاعومسمل تاوصلأالا نم وه امنإ اهلك تاغللال اذهو، دعب امي ف كل نع تاغللال تدلو مئ، كلذ وحنو، يبطلال بيئزو، سرفلال ليهصو، بارغلل قيئنو نيئللا ءاعارم ي ف نأ بيئرلاو... (١٤٨-١٤٩ ص، [هغللا هف ي ف تاسارد](#)) "لبقتم بهؤم و حللص هجو ي دنع يئالا يناعمال نم ةفئاطلال هذه نع ريبعئلا ي ف، رهجال وأ سمهللو، ءدشلل وأ ءفخللو، ءوقلل وأ ربعملا تارهاطلال تاوصلأا ءدوصقملا ةيناسنإلال ةاكاحملا ىلع آحضاو آليلا، اهيلإ ءراشلل تقبس ءعوضوملا طافلاللا ني ب ةيعيبطلال ءقالعلا حملن ىئح ءانء ريئك آلال جاتحن ال نئحو. اهنء عجسي يرمقللو، لدهي مامحللو، قزقزي روفصغلل، تاناويحللا نم رصت يئالا تاوصلأا ةاكاحملا: لافأالا هذه رداصم تلبلال اذإ تنأو. خلل... يوعي بيئذلو، روخي لئعلاو، حبني بللكلو، ءومت ءرهلاو تاناويحللا نم اءعمست يئالا تاوصلأالاب، ءاوعلاو، راوخللو، حابنلالو، ءاوملاو، عئسللو، ليدهلاو، ءقزقزللا، رانلال سيئسو، دعرلا مئزه ي ف كلذ لئئم لوقو. تاوصلأالا كئلت لوصأ آرئئك براقئ اهنأب تنقيأ، رصئحملل ءجئشحو، عئجئتملا هوأئو، يكابلل قيئهش ي فو، ةعيبطلال تاوصأ ةياكح ي ف، ءاملا ريئو، نع ءربعملا تاوصلأا ةياكح ي ف، ضمئاغلل ءمغمغو، رئاحلا ءمئتمئو، قئئئملا ريئو؛ ضيرملا نيئرو، نصغلل عطقو، ءرمئلال فطقو، ملقلال طقو، صيمقلال دق ي فو؛ ءفلئئملا ةيناسنإلال تالافئالا، ءضفلل ضرفو، قئئعلل سرفو، بابلل درفو، نطبلل ئرفو، مدلل يرفو، دوعلل مطقو، سبابلل مضقو، (١٥٢ ص، نامه). عطقلا ئادح نع ءرداصلال تاوصلأا ةياكح ي ف، سألل عرفو، ءبشخلل ضرفو.

ةي مرجعلا ةيئانثلا دروم رد و

ةي مرجعلا ةيئانثلا ىلإ ةيخي راتلا ةيئانثلا نم

مزالت نأ ةيئانثلا هذهل يغبني ناك، ءغللال فأشن ي ف ةيخي راتلا ةيئانثلاب لوقلل حصي يكلو -د نيئرصلل نيئئحابلل ضعب قلطأا كلذل... طقف نيئطيئسب نيئئوص نم فلؤملا عطقملا ءدحو نم ريئك هيلإ عئري آلاصأ اءاوم مظعملا نأ دجي، رظن ناعمإب ءيبرعلا ملك ئرقتي يذللا": نأب لوقلل ىنعم لوح روئي عيمجلل دجت، اهئللئلا امو "لف" ءاملا لئئم كلذ ىلع ذئ، اهلك لقلل مل نإ هئاملكل: لوقت، اهئللئلا امو "طق" ءاملا كلذ لئئمو، ىلف، دلف، قلف، علف، جلف، حلف: لئئم، حئفلل وقشلل

ل. لاصف نالالى نىنعم ب اهل كو، نطق، فطق، رطق، عطق، طق.

ألي يذت وأ، أم احقإ وأ، أجيوتت ويوغلل روطتلا نوناق ىلع يرحي يئانثلا لصلأا ىلع ديز فرح لكو، امو، يعابرلاو يئانثلا نيب ةرمتسم يه امك، يئانثلاو يئانثلا نيب ةيئونعملا ةمحلل اقب عم ةروصلال ىلإ ةديزمل اداوم انددر ام لك اننأ، اذهل أعبت، ةيبرعل رارسأ نم ناكف، تادي زمل نم هقوف هجوت ةيتاذ ةيريبتت ةمقي اذ حربى ام، اهلصأ ثلث يذلا فرحلا اندجو، ةيخيراتلا ةيئانثلا اديقتو أعونت هديزتو، اصاخ أهيجوت ماعلا لصلأا ىنعملا

عطقلا ىنعم ىلإ "امه ثلثى امو" اطلالو فاقلا باب" لصلأا دري "سي ياقملا" يف سراف نبا اذهف نم ةرمت ذخأ ىلع لدي يذلا "فطق" يفو عيش نم عيش ةنابلو مَرَص ىلع لدي يذلا "عطق" يف هاري ف، اضيأ ءيشلا عطق ىلع لدي يذلا "مطق" يفو ءيشلا عطق ىلع لدي يذلا "لطق" يفو، ءرحش عطقلا ىنعم "تَصْصَخَف" "طق" يئانثلا لصلأا ىلع ةدئاز أفرح تءاج ميملاو ماللاو ءافلاو نيعلال عطقلا ثادحإ يف ةظلغلل او ةدشلا تاجرد نيب اهتاوصلأ هتددرو، ذخالو ةنابلل او مرصلا نيب هتغوونو (١٥٦-١٥٣ ص، نامه)

ىقاق تشالال مجمعمل رد لبح نسح رتكد [5]

نايبل يعسلال يف عسوملا قيبطتلا نإف، داجلا ءيراقلا اهيأ كيدي نيب يذلا لمعلال اذه أم [6]، هي ف مجمعمل لصلال ةركف -ضرف لب- زربأ يذلا وه، اقاووم اناي ب ميركلا نآرقلا ظافلا ىناعم طسق نم مطعأ ىناعملا نع ريبتتلا يف حااصلل فورحلا طسق نأ هب حضتا ثيح، اهملام ددحو كرتشم ىنعم زورب عم بعصي ةلعل فورح دحأ هرطش مجمعمل لصف ءانب نأو، ءزمهلاو ةلعل فورح (٢٢ ص، ١ ج، لصلؤملا يقاق تشالال مجمعمل باتك) عونلا اذه ءانب تببجتت، درطم

زا دنترابع حىحص ريغ فورح) نأ حىحص فورح بىتتت ساسا رب مجمعم نيا رد ناگژاو بىتتت [7] :تسا (ءاى، واو، فلا، هزمه فورح

بىكترتلا يف ءحيصلل فرحألا ردص ىلإ رظنلا يف صخلتت مجمعمل اذه يف بىكترتلا بىتتت، ءزمهلا يه انه ءحيصلل ريغ فرحألاو، ثلاو ث مئانواو حااصلل فورحلا نم ردصلا اذه يلى ام مئانواو فاقلا باب يف اهنع ثحبى (ماقأ) الثمف، امه نم ي نعل ءبلقنملا فلألاو، ءايلاو، واولاو ءابلل باب يف (دبأ) و. ءات اهدعب يئانثلا ءابلل لصف ءابلل باب يف (تاب) و، ميم اهدعب يئانثلا فاقلا يئانثلا بىكترتلا لك مجمعمل اذه يف هسفن عوضوملا يف نوكتسو. لاد اهدعب يئانثلا ءابلل لصف أم. اذكه ءيلاوتم (دبأ)، (أدب)، (داب)، (ادب)، (دبب) دجتتس الثم. ءيلاوتم بىتتتلا اذه اهي ف (ببأ) الثم. ءحيصلل فرحألا كئلت بابو أبلاو يلى يف هيف حىحص دحاو فرح اهي ف يئانثلا بىكترتلا - ءحيصلل فرحألا نم ءنوكملا بىكترتلاو، .. اذكهو لادلل باب لئاولا يف (ىدو)، ءابلل باب لئاولا يف ءابلل لصف ءابلل باب يف (كرب) الثم؛ اهفورحل يئانثلا بىتتتلا يف تءعضو -رتكأ وأ ءيئانثلا ءارلاو.

مئانواو، ربو، راب، أرب، روب، ىرب، ررب: اذكه بىكترتلا هيف تببتر -الثم ءارلاو ءابلل ىنعأ- لصلال اذهو. اذكهو. هرب، مرب، كرب، قرب، صرب، زرب، درب، جرب، جرب.

اكرتشم ىنعم مجمعمل لصلال لمح ةركف زاربإ وه بىتتتلا اذه لامعتسا ىلإ اعد يذلاو (ةركفلل هذو ءحص زاربإل ميركلا نآرقلا بىكترت نم ءي مجمعمل لوصفل تائم ءجلالام رامثتساب

(٤٦ ص، ١ ج، لصلؤملا يقاق تشالال مجمعمل

ه ب ه ک ت سا ت ایضای ر باذج ی اههخاش زا یکی ی بی ک رت زی لان آ ای باختنا ت ایضای ر ، ت ای بی ک رت [8] زا . د ز ا د ر پ یم ی ه ا ن ت م ی اهه ع و م ج ی و ر ی ر ا ت خ ا س ل ئ ا س م ز ی ن و ا ه ی ز ا ب ، ا ه ف ا ر گ ، ش ر ا م ش ل ئ ا س م ی س ر ر ب ا ه م ت ی ر و گ ل ا و ر ت و ی پ م ا ک ی س ی و ن ه م ا ن ر ب ر د ن آ ه د ا ف ت س ا ه ب ن ا و ت ی م ه خ ا ش ن ی ا م ه م ی ا ه د ر ب ر ا ک ه ل م ج ه ک ت س ا ن ی ا د ن ک ی م ز ی ا م ت م یضای ر ی اههخاش ر گ ی د ز ا ا ر ت ای بی ک رت ه ک ی ل ئ ا س م ز ا یکی . د ر ک ه ر ا ش ا ز ی ن ی ی ا م ن ه ا ر ه ر و د یضای ر ت ا م و ل ع م ن ت ش ا د و د ر ا د ن ت ایضای ر ز ا ی ص ا خ ت ا ع ا ل ط ا ه ب ز ا ی ن ن آ ن ت خ و م آ ه ن و گ ا م ع م ل ئ ا س م ه ب ع ق ا و ر د ت ای بی ک رت ی اهه ش ی ر ه ک ا ر ج د س ر ی م ر ط ن ه ب ی ف ا ک ن آ ک ر د ی ا ر ب ی س ر ر ب ح ی ر ف ت ی ا ر ب ه ت ش د گ ر د ه ک ت ای بی ک رت ل ئ ا س م ز ا ی ر ا ی س ب . د س ر ی م ا ه ی ز ا ب و یضای ر ز ا یکی ه ب ت ای بی ک رت ر ی خ ا ن ر ق ر د . د ن ر ا د ی د ر ب ر ا ک و ض ح م ت ایضای ر ر د ی د ا ی ز ت ی م ه ا ه ز و ر م ا د ن ا ه د ش ز ا یکی ه ک د ن ک ی م ا د ی پ ش ر ت س گ ه ر ا و م ه ن آ ی ا ه ز ر م و ه د ش ل ی د ب ت ت ایضای ر ی اههخاش ن ی ر ت م ه م ا ه ر ت و ی پ م ا ک ی ا ل ا ب ت ع ر س ت ل ع ه ب : ت س ا ر ت و ی پ م ا ک ع ا ر ت خ ا ، ع ی ر س ش ر ت س گ ن ی ا ل ل ع ن ی ر ت م ه م و ر ت و ی پ م ا ک ل ب ا ق ت ه ت ب ل ا . د ن د ش ی س ر ر ب ، د ن د و ب ن ی س ر ر ب ل ب ا ق ا ل ب ق ه ک ی ل ئ ا س م ز ا ی ر ا ی س ب ل م ع ی ا ر ب و د ن ن ک ل م ع ل ق ت س م د ن ت س ن ا و ت ی م ن ا ه ر ت و ی پ م ا ک و ت س ا ه د و ب ن ه ف ر ط ک ی ت ای بی ک رت ه ب و د ن ا ی ت ای بی ک رت ی ا ه م ت ی ر و گ ل ا ا ب ل ا غ ی ر ت و ی پ م ا ک ی ا ه م ا ن ر ب س ا س ا . د ن ت ش ا د ه م ا ن ر ب ه ب ز ا ب ن ث ع ا ب و د ش م و ل ع م ر ب ا ر ب ن ی د ن چ ر ت و ی پ م ا ک ع ا ر ت خ ا ز ا س پ ت ای بی ک رت د ر ب ر ا ک و ت ی م ه ا ل ی ل د ن ی م ه ت ای بی ک رت ث ح ا ب م . د ن د ر و آ و ر ه ن ی م ز ن ی ا ر د ه د ر ت س گ ت ا ق ی ق ح ت ه ب ی ر ا ی س ب ن ا ن ا د یضای ر ا ت د ش ه ب ن ا و ت ی م ا ه ش و ر ن ی ا ه ل م ج ز ا ه ک ت س ا ش ر ا م ش ی ا ه ش و ر ه ی ا پ ر ب ن آ س ا س ا ی ل و د ن ا ه د ر ت س گ ر ا ی س ب ن ا و ن ع ه ب ت س ا ن ک م م ، ش ر ا م ش ای ن د ر م ش ک ی ا ک ی . د ر ک ه ر ا ش ا ت ش گ ی ا ج ، ب ر ض ل ص ا ، ع م ج ل ص ا ر ط ن ه ب ی ل و ؛ د ر ی گ ی م ا ر ف ب ا س ح م ل ع ه ع ل ا ط م ز ا غ آ ر د و ج ش ن ا د ر ه ه ک د و ش ی ق ل ت ر ا ک ش آ ی د ن ی آ ر ف ، ه س د ن ه ، ر ب ج ن و چ ، ت ایضای ر « ر ت ر ا و ی ش د » ی ا ه ه ن ی م ز ه ب و ج ش ن ا د ه ک ج ی ر د ت ه ب ، ن آ ز ا س پ ه ک د س ر ی م ر ت ش ی ب ش ر ت س گ ه ب ی ر ت م ک ر ا ی س ب ه ج و ت د س ر ی م ل ا ر گ ت ن ا و ل ی س ن ا ر ف ی د ب ا س ح و ، ت ا ث ل ث م ر د ز ی ن ی ی ا ه د ر ب ر ا ک . ت س ی ن ب ا س ح ه ب د و ح م ن د ر م ش ک ی ا ک ی . د و ش ی م ل و ذ ب م ش ر ا م ش م و ه ف م (ر د) ا ه م ت ی ر و گ ل ا ل ی ل ح ت ر د و (ت ایضای ر ر د) ر ا م آ و ، ت ا ل ا م ت ح ا ب ا س ح ، ی ر ا ز گ د ک ه ی ر ط ن ن و چ ی ی ا ه ه ن ی م ز . د ر ا د (ر ت و ی پ م ا ک م ل ع

د ع ا و ق

م ی ن ک ی م ز ا غ آ ش ر ا م ش ی س ا س ا ل ص ا و د ا ب ، ی ت ای بی ک رت و ه ت س س گ ت ایضای ر ر د ا ر د و خ ه ع ل ا ط م ر ط ن ه ب ه د ا س ا ت ب س ن ا ه ن آ ه ی ل و ا ی ا ه د ر ب ر ا ک و ا ه د ع ا ق ن ی ا ن ا ی ب ، ب ر ض ل ص ا ح و ع م ج ل ص ا ح ی ا ه ه د ع ا ق ه ک م ی ن ک ت م س ق ی ی ا ه ش خ ب ه ب ا ر ه ل ئ س م م ی ر د ا ق ا ب ل ا غ ، ر ت ه د ی چ ی پ ل ئ ا س م ل ی ل ح ت م ا گ ن ه . د س ر ی م و ل ئ ا س م ه ن و گ ن ی ا ی « ه ی ز ج ت » ت ر د ق د ا ج ی ا م ف د ه . ت س ا ل ح ل ب ا ق ی س ا س ا ل و ص ا ن ی ا ی ر ی گ ر ا ک ه ب ا ب ه ی ز ج ت ، ر م ا ن ی ا م ا ج ن ا ی ا ر ب ب س ا ن م ه ا ر ک ی . ت س ا ی ی ا ه ن خ س ا پ ن د ی س ر ی ا ر ب ی ئ ز ج ی ا ه ل ح ه ا ر ب ی ک رت د ی ا ب ت د م م ا م ت ه ک ن ی ا ن م ض . ت س ا ن د ر م ش ه ب ط و ب ر م ن و گ ا ن و گ ل ئ ا س م ز ا ی د ا ی ز د ا د ع ت ل ح و ل ی ل ح ت و ل ا ب ن د ا ج ن ی ا ر د ا م ه ک ت س ا ی ت ف ا ی ه ر ن ا م ه ن ی ا . ت ش ا د ر ط ن ر د د ن و ر ی م ر ا ک ه ب ا ه ل ح ه ا ر ر د ه ک ا ر ی ل و ص ا . د ر ک م ی ه ا و خ .

ل و ا ل ص ا

m ه ب ن ا و ت ب ا ر ی ر ا ک ر گ ا : ع م ج ل ص ا ح ه د ع ا ق : د ر ک ن ا ی ب ر ی ز ت ر و ص ه ب ن ا و ت ی م ا ر ش ر a م ش ت س خ ن ل ص a و د ه ا گ ن آ ، د ا د م ا ج ن a ن ا م ز م ه ن ا و ت ن ا ر ر a ک و د ن ی a ر گ a و ، د ا د م a ج n ا ق ی ر ط n ه ب ن ا و ت ب a ر ی ر گ ی د ر a ک و ق ی ر ط . د ا د م a ج n ا ق ی ر ط $m+n$ ه ب ن ا و ت ی م a ر R a ک .

m ه ب د ن ا و ت ی م ، ت س خ ن ع و ن ز a ی R a ک a ل ث م ، ص ا خ ی د ا د ی و ر م ی ی و گ ی م ی ت ق و ه ک د ی ش a ب ه ت ش a د ه ج و ت . د و ش ن ا ی ب ن آ ف a ل خ ه ک ن آ ر گ م ، د ن ز ی ا م ت م ق ی ر ط m ن ی a ه ک ت S a ن ی a ر ب ض R ف ، د ه د خ ر ق ی ر ط .

ه ر a ب ر د ی س ر د ب a ت ک ۵۰ و ی س ا ن ش ه ع م a ج ۴۰ ه ر a ب ر د ی س ر د ب a ت ک ۴۰ ی ا ه د ک ش ن a د ه ن a خ B a ت ک ۱ ل a ث م ه ب ، د ن ک ی م ل ی ص ح ت ه د ک ش ن a د ن ی a ر د ه ک ی ی و ج ش ن a د ، ع م ج ل ص ا ح ه د ع ا ق R b a ن ب . د ر a د ی س a ن ش ن a س n a B a خ ت n ا ی س ر د B a ت ک $40 + 50 = 90$ ن ی B د ن ا و ت ی م ، ع و ض و م ن آ ای ن ی a ه ر a ب ر د ر ت ش ی B ی ر ی گ ا ر ف ر و ط ن م

چیه هکن آرب طورشم داد میمعت راک ود زا رتشیب هب ناوتیم ار الاب هدعاق ۲ لاثم .دروآ لمع هب زا کی ره رد هک رتویپماک ملع سردم کی ،لاثم ناوئع هب .داد ماچنا نامزمه ناوتن ار اهراک زا یتفج ۲۰ نیا زا کی ره دن اوتیم ،دراد یتامدقم باتک چنپ الثم لاکسپ و ،نرترف ،کیسیب ،لپا اهه نیمز .دنک هیصوت یسیونهمانرب و نیتسخن یریگارف هب دنمهقالع یوجشناد هب ار باتک

مود لصا

یمیمصت ذاختا روطنم هب یاهناخراک ریدم .تسا شرامش مود لصا یفرعم یارب یلخدم ریز لاثم وضع چنپ زا بکرم A هورگ .دروآ درگ هورگ ود رد ار دوخ نادنمراک زا رفن ۱۲ ،هناخراک هعسوت هرابرد ،رگید هورگ .دروآ لمع هب یتاقیقحت هعسوت نینچ یلامتحا دعاسم جیاتن هرابرد تسانب و تسا لمع هب ییاهیسررب یلامتحا دعاسمان جیاتن هرابرد تسا دنمراک تفه زا بکرم هک B هورگ ینعی هرابرد اضعا نیا زا یکی اب طقف دهوخب هدربمان ریدم ،میمصت ذاختا زا لبق ،رگا .دروآ دهوخب هب ،یلو ؛دنک راضحا ار دنمراک ۱۲ دن اوتیم ،عمج لصاح نوناق ربانب هاگنآ ،دنک تبحص میمصت A هورگ زا یوضع اب هب نشود زور هک دریگیم میسقت هدربمان ریدم هنافرط یب تواضق روطنم اب .ددرگ لئان یمیمصت ذاختا هب ات دنک تبحص B هورگ زا یوضع اب هب نشو هس زور سپس هب قلعتم دنمراک ود قیروط $5 * 7 = 35$ هب دن اوتیم وا هک مینکیم هطحالم ،ریز لصا یریگراکهب .دنک تبحص اهناآ اب و دنیزگرب ار هئاگود یاههورگ

ببرض لصاح هدعاق

زا کی ره یارب و نکمم هجیتن m لوا هلحرم رد رگا و دوش میسقت مود و لوا هلحرم ود هب یلمع رگا اب دن اوتیم هدربمان لمع لک هاگنآ ،دشاب هتشاد دوجو مود هلحرم رد نکمم هجیتن n ،جیاتن نیا .دوش ماچنا قیروط mn هب ،هدش دای بیترت

(ایدپ یکیو تیاس).دنمانیم زین باختنا لصا ار هدعاق نیا یهاگ

بلقت عم ،امهقاق تشا و ،امهفیراصت لاوحأ رکذ نم افرط ،امه نیب قرف یلع لوقل امام مّدقنل و [9] ابیرغ اقیروط هدج تف هارتس و .هقوق ام یلی هولعی و ،قاق تشالاردق زواج تی عوضوم اذه نإف ؛امهفورح .ابیجع عفیرشال عغللله هذو نم اکلسم و

،ضعب یلع اهفورح ضعب مّدقت نم ،تفرّصت فیک و ،تدجو نیأ «ل و ق» ینعم نإ :لوقأف مل ،اهلک ةلمعتسم تسلا اه بیکارت تاهج و .ةکرحلا و فوفخلل وه امنإ ،هنع هّخأت و «ق و ل» ،«و ق ل» ،«ل ق و» ،«و ل ق» ،«ل و ق» :یه و .اهنم عیش لمهی

وه و .هبنالذمی و ناقلقی و ،هلنأفخی ناسللل و مفلل نأ کلد و .لوقلله وه و «ل و ق» لّوألل لصألل نکی مل ،لوقللی ف اذخأ ناک امل ءادتبالا نأ یرت ال أ ؛نوکسلالی یلی ءیعاد وه یذلا ،توکسلال دضب هیلع فوقومل فرحلل نکی مل ،توکسلالی ف اذخأ ءاهتناللا ناک امل و ،اکرحتم الی هب ءودبمل فرحلل انکاس الی

جّاعللا لاق ؛هعارسإ و هتّفخل کلد و ؛شحو لا رامح :لوقلله هنم «و ل ق» یناثلا لصألل

*اجلغم اولق بیقرقتل خضاوت *

ناک و ،ّفخ و ّفج یلق اذی عیشللا نأل کلد و «نأولقم امهف ،قیوّسلل و رسلبال تولق» مهلوق هنم و «لجر ای تیلولقلا» مهلوق هنم و ،فطلأل و ةکرحلالی یلی عرسأ

:لبحلالی ف لّقوت :اولاق و ،هتکرحل کلد و ،لعوللل لقولله هنم «ل ق و» ثلثاللا

:لبقم نبا لاق .لامتعالا و ةكرحلا عم الإ نوكي ال كلذ و ،هيف دّعص اذإ

الاق و ةلومزا ،ارقلا محأ ادوع	افذقلا عبتي هيبأ ثارت ىتأي
-------------------------------	----------------------------

:لاق .عرسأ اذإ :قلي قلو :اولاق «ق ل و» عبارلا

قلت ماشلا نم سنع هب تءاج *

دقف اذه ىلع و .نوعرست و نوّفخت ىأ [15 :رونلا]مُكْتَنَسْلَبُ ةَنوَّقَلَتْ ذِئْئِرْق و .عرست و ّفخت ىأ نأ و ،ظفللا اذه نم العوف قلوألا نوكي نأ نكمي

ىف ديلا تلمعأ و مدخ ام ىأ «ىل قّول ام الإ ماعطلا نم لكآ ال» ثيدحلا ىف ءاج «ق و ل» (سماخلا) عارسإ و اهتّفخل كلذ و ،ةذبزلل ةقوّللا هنم و .هتاهج ماضتت و نئمطي ىتح ،هقيبلت و ،هكّيرحت تناك امل -ةقوّلألا نأ موق مهوت و .امهوحن و لصملا لقث و ،نبحلا ةكسم اهل تسيل اهنأ و ،اهتكرح طفللا اذه نم تناك ول هنأل ؛لطاب كلذ و ،اهظفل نم -امهفورح تبراقت و ،ىنعمللا ىف ةقوّللا ىه ىلع بجي ناكف ،هلاثم لاثملا و ،لعفلا ةدايز نم اهلوأ ىف ةدايزلا تناك ذإ ؛اهني عحيحصت بجول و مسالا نيب كلذب قرفيل ،ةحصلاب بيئأ و نيغأ و قوسأ و بوثأ ىف اولاق امك ةقوّلألا نوكت نأ اذه قيربل كلذ و ،برطضا و قرب و عمل اذإ قربلا قلأت نم ةلوعف ةقوّلألا امنإ و .حضاو اذه و ،لعفلا .اهبارطضا و ةذبزلا

:لاق ؛اهناريط ةعرس و اهتّفخل كلذ اهل ليق ،باقعلل ةوَّقَللا هنم «و ق ل» (سداسلا)

لالمش تاطأط نابقلعلا نم فوفد	ةوقل نيحانجلا ءاختفب ىنأك
------------------------------	---------------------------

و ،هنم شيط و ،هيف ؤّفخ هنأكف ،هلکش برطضا هجولا نأ امهؤاقتلا و .هجولا ىف ةوقللا هنم و .ميقتسمال روفو و ،ححيصلا ةكسم هل تسيل

:هلوق هنم و

اسيبق تقال ةوقل تناك و *

وبن هنع بنت مل و ،هتلبقف لحفلا ءام ىلإ تعرسأ اهنأ كلذ و ،حاقّللل ةعيرسللا ةقانلا :ةوقّللا و رقال

نأ اذه عم بجي ال و ،كلسملا رعو اهل دّروتلا و ،بهاذملا ةنرح اهيف نحن ىتلا قئارطلا هذف مال نوكت بّلغ هارت ال ؛اهب ذخأي و اهاري ةّللا همحر ىلع وبأ ناك دقف ؛دعبتست ال و ،ركنتست -«هيفثي و هوفثي ءاج» اولاق دق اوناك نإ و -،ءاي اهنوك ىلع ،اواو -ةلوعفأ اهلجج نميف -ةّيفثأ وه و ،اذه نم ذاشلا فرحلاب لفحي مل و ،اوالا نم الإ نوكي ال هفثيف :لاق «هفثي ءاج» مهلوقب ،اواو اهمال نوكت ةيفثأ ىف هذنع ىوق اواو فثو ءاف دجو أملف .هتّلقل ؛سعي لثم «سئي» مهلوق (٥٨-٦٦ ص ؛ 1ج ؛ (ينج نبا) صئاصخلا) .امهنيب دعب ىلع ،ءافلا عوضوم مالل سنّأتف

بيكرتلا نأ ىنعي ال ايوغل ىنعم يئابفلأ فرح لكّل انددح نأب فورحلا ىناعم نم هانركذ ام [10] ىناعم عومجم وه بيكرتلا ىنعم نوكي ثيحب هفورح نم فرح لكّل لماكلل يوغلللا ىنعملل لمجم نيب فرحلا عقوم بيترت نأ تنيب ةيقيبطتلا ةساردلا نأ كلذ ؛اذهب لوقن ال نحنف ،الك .هفورح ،وه امك فرحلا ىنعم ىقبي دقف :بيكرتلا ىف لصحمل هانعم ىف ىوق ريثأت هل بيكرتلا فورح وأ هقبسي يذلا فرحلا ىنعم ريثأتب فرحلا ىنعم فعضي دقو ،هرواجم امب ىوقتو دكأت ي دقو .بيكرتلا ىف هيلي

بارشل ةنوكملا داوملا طلخ بيترت ب هذه بيترتلا رثأ ةلأسم هبشأ ينإف رمألا اذهل ابيرقتو الوأ نوميللل ريصع انعضو اذإف :نوميل ريصعو ركسو ءام يه داوملاف ؛لحمللا نوميللل ريصع نم هلك بوذي نل هنإف طيلخلال ك لذ ىلع هانعضوو ركسلالاب انئج اذإ م ث ،هب طلتخي هنإف ءاملا ىلع ليلق طيلخلال معط نوكتيس اذبو ،ليلقلا الإ هنم بوذي ال امبر لب ،نوميللاو ءاملا طيلخ يف ريصع نإف نوملل ريصع انعضو م ث ،باذ ىتح هانبلقو الوأ ءاملالاب ركسلال انطلخ اذإ أم . ةوالحلل نأ ي . روكذمل بورشملا ةوالح ةجرد عفترت اذبو ،امات اطالخلا ىلحمل ءاملالاب طلتخي نوميللل رخآال لب ق طلخي اهيا- داوملا طلخ بيترت ببسب تريغت نوميللاو ركسلالاب ءاملا طلخ ىلصح ريغت هانعم ريغت ه نأ ي- ال ثم فرحأ ةثالث ةدام نم يوغل بيكرت نوكت يف رمألا لكذكف . بيكرتلا ةغايص يف نيعملل فرحلل ةيقبسأ

ينج نبا ةيرطن انتشقانم دنع هانعم يف بيكرتلا فورح بيترت رثأ ةلأسم انضرعت انك دقو -هلوانل هلال رفغ- معزثيح (هذه انتلأسم عم اههوجو مهأ يف قباطت يهو) ربكأال قاقثشاللا يف يف دجوي اعيمج اهنيب اكترشم ىنعم اهلك يطعت ،ةتس يهو ،(ال ثم) ةيثالال ةداملا بيللاقت نأ (قول / وقل / قلو / لقو / ولق / لوق) اهبيكرت نأ معزف ،(لوق) ةدامب كلذل لثمو ،اهنم بيكرت لك لثم امك ،ةدح ىلع اهنم لك يف ققحتم ىنعملل اذه نأو ، " ةكرحالو فوفخلا" ىنعم ىلع لدت اهلك . ةدشلاو ةوقلا ىلع لدت اهلك (بجر / جبر / رج / جرب / رجب) اهبيكرت نأ امعار (رج ب) ةدامب (م ل ك) ةدام لاثم يف لعف كلذكو .

يناعم انحرش نأ اهل ةيقيبطتلا انتشقانم نم ناكو . اهانضقن ىتح ةيرطنلا هذه انشقان دقو داوملا نم ةدام ي نم نيبيكرت يآ يينعم قباطت مدع انيبو رشع ةينامثلا بيللاقتلا كلت بيكرتلا يناعم براق نأو ،بسحف نيبيكرت اينعم براقتي نأ كانه ام ىصقأ نأو ،ثالثلل .(هللا همحر ينج نبا نهذ ىلع ةركفلل نايط اهليل عفد ،ةبالخو فلكتو ىوعد درجم وه ةتسلال (٤٣-٤٢ ص ، [لصؤملا يقاقثشاللا مجعملل](#) باتك

اقىبطت و ايرطن ؛قاقثشاللا ملع [11]

١٤ ،سمش [12]

١٨٥ ،نارمع لآ [13]

ت:سا ىنج نبا مالك در رد فلوم ياه لاثم زا دروم نىمهن،لاثم نىا [14]

ءيشلا زل" :هلباقمو .تابث وأ كاستما مدعو قالزنا اذهف" قلز :ةرخصلا نع لجرلا لز" :زل -لر - ٩ (٤٤ ص ، [لصؤملا يقاقثشاللا مجعملل](#) باتك) .قوصلو كاستما اذهف" هوصلأ / هيا همزلأ :ءيشلاب

١١ ،تافاص [15]

نم ادخأ كلذو .دقعت وأ عمجت مدعو شفتو راشتنا يآ قرفتو بيست نع ربعت :نيشلاو [16] -ءاشيشلا نمو ،(راشتناو قرفت فيفخلا لاقثناللا) ةعيرس ةفي فح يآ :ءاشوش ةقان" :مهلوق (ءاششه) " ... دتشي مل ىونأ اذلو ،ىون دقعي ال يذلا رمتلا / هاون دتشي ال يذلا رمتلا وهو ،رسكلالاب اذهو -بوذت) " بلحتت تذخأ :ةمحشلا تشأو ،شهلا سببايلا زبخلا :حتفللاب- شألا" نمو ؛(بيستو دعب - ارشتنم ايشفتم ءاولل جورخب اهنوكتب روعشلا عم يقلتلي نيشلل ىنعملل اذهو .(بيست دقو .كنحلل نم هيذاحي ام ىلإ فرط برق ناسللل مدقم طسو عافترا ببسب هضرعتي يذلا قيضملا باتك).اهانعم لثميو ،اهافصو اوقأ وهو ،يشفتلاب اهوفصو

(٣١-٣٠ ص، لصؤملا يقاق تشالا مجع مالا

دسیون یم ءاث دروم رد لبج نسح رتكد [17]

ريزغ :ثيئأ رعش" :مهلوق نم ادخأ ،يشفتلاك ام راشتناو ةفاثكب قاقذ ذافن نع ربعت :ءاثلاو رعشلا ةقد طحللي) " ةثيئأ ةثك :ةئأ ةيحللو .فتلاو رثك :تبنلا ئأ دقو .تابنلا كلكذكو ،ليوط اياثلا فارطأ نيب ناسللا فرط دمب ايتوص ءاثلا نوكتب روعشلا عم يقتلي اذهو .(تبنلاو اهب حمسي يتيلا مفللا ذفانم نم ةرشتنم ةقيقد ةيئاهو اطويخ سفنلا جورخو ،يلفسلاو ايلعلا (٢٧ ص، لصؤملا يقاق تشالا مجع مالا باتك .هفرط لوحو هيبناج نم كاذ ناسللا عضو

غثل :لجللا هه" :مهلوق نم ادخأ كلكذو" ةوقب هي ف ام غارف وأ فوجل غارف نع ربعت ءاهلاو [18] هنأك هفوج غارف يحيوي ملكتملا نم هرودص عقتوي امل عاطقنا سابتحالا اذه) " هناسل سبتحاو اهيف عضاوم الو ،اهب قلعتم ال يتيلا رئبلا :حتفلاب -ءاهو هلا" نمو ،مالك (هفوج ي ف) هदन سيل ينعمل اذهو .(لماك غارف اذهف ،هل عاق ال بج اهنأك) (لخادلا نم اهبناوج =) ،اهيلاج دعبل اهلزان لجللا ذل ؛قئاع ال بج جراخلا لىل ةريبك ةعفد نيئتئرلا ءاهو جارخإب ءاهلا توص نوكتب روعشلا عم يقتلي .ةوقب فوجل نم ءاهلا غارفإب سحنو اعستم ءاهلا ىرحم نوكي

(٣٨-٣٧ ص، لصؤملا يقاق تشالا مجع مالا باتك)

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زايكى لاكشا [19]

(٣٩-٣٨ ص ، لصؤملا يقاق تشالا مجع مالا باتك [20]

باتک یایازم (د)

رد باتک نی، تسرا بوخ باتک نی یلیخ یلیخ لاج ی یلیخ تسرا ی باتک نی هصالخ هکلب؛ دوش یم تغل یاضف یخیرات یاه باتک زا یکی هندی آرد منامگ هب. دوش یم راگدنم خیرات دینی بب و دینکب راک و دیورب هللا ءاش نا ادعب لاج. تسرا یقطع ی هطقن ینعی. تغل نورب ی تح! ادص و رس یب مه یلیخ، رفرن کی، تسرا هدرک راک هچ باتک نی هک

عیسو ینادیم راک

[1] تسرا هدرک ینادیم راک یلیخ ناشیا

نآرق؛ مکحم ی تددیقق ه ناوتشپ

دیوگ یم. تسرا نآرق تاغل تسرا مکاح نآ هب هک مه ی تددیقق ی هبنج نآ و دراد ناشیا هک یا ه ناوتشپ نی زا. اذک و اذک و فرع دیوگب دیناوت یم رگید [ار] نی، تسرا د ممالک نآرق تاغل هک نی ه ناوتشپ. تسرا هدرک ولج ار شراک و دراد ی تددیقق ی ه ناوتشپ مکحم یلیخ ناشیا، هیحان

باتک همدم

همدم. دینادب ردق منکیم ضرع ار اه نی، هدرن ای هدرم ام. دینک یگب لظ ثحب دیاب ار شا همدم هس و د ار شا همدم. درب یم راک هدرک کی، نیاب سنا و شا همدم دوخ مهف. تسرا هحفص لهج باتک دینک یم هرهه نآ زا هک دراد یدیاوف رمع کی تقو نآ. دینک ثحب و دینک رگرب و دیورب راب

نایبل یعیسلای عسوملا قیبطتلا نإف، داجلا یعیسلای اهیا کیدی نیب یذلا لمعلای اذه ام [1] ه، هیمچعملا لصفلا یرکف -ضرف لب- زربأ یذلا وه، اقاووم انایب میرکلا نآرقلا طافلا یناعم طسق نم مطعأ یناعملا نع ربیبعتلا یف حاحصلال فورحلا طسق نأ هب حضتا ثیح، اهملاعم ددحو کترتشم ینعم زورب هعم بعصی یرکف فورح دحأ هرطش یمچعم لصف انب نأ، یرمهلل یرکف فورح غونلا اذه انب تبجفت، درطم

بیکرت ۲۳۰۰ یلاوجل یروحملا ینعملا نایب) قیبطتلا عس (أ) لمعلای اذه یفوتسرا دقو لک ءاوضنا هجو نایب عم (ب) .. ایچعم لصف ۳۷۰ وحن بیکرتل کترتشملا ینعملا ددحت ققحت هجو کلدکو، هبیکرتل یروحملا ینعملا تحت (ه) یغولل مچاعملا وأ نآرقلا هدرأ) لامعتسای یقیقاتنالا ءافتنا (ج). فلکتلا نع دعبلا عم - هبیکرتل نم لک ینعم یف یمچعملا لصفلا ینعم ینعم نایب یف دارطاللا عم (د). میرکلا نآرقلا یف یرمهلل هک تدرو بیکرتل لک یرمهلل مازتلللاب یقیقاتنالا لصفلا یغولل یغولل ینعملا، بیکرتل

،**ةينآرقلا تادرفملا يناعم ةجلاعم ةعس** رامثتساب ايقىببطت ةركفل زربأ نأ تيأري نإ م ث
لافغإ نم ىلوا كلذ نأو ،ةيمجم لوصف ةروس يف تادرفملا كلت بيكارت ةجلاعم ضرعب كلذو
ام كاردتسا نأ كلذ ىلع عجشو .قىببطتلا راركت عم ةجلاعم لاب اهلزع نم برقاو ،اهعيسىضتو ةركفل
بىتترتلا بسح مجمملا يف بيكارتلا بىتترت دارطا يف انرصع يف يراجلل ةفلخم دعي
بيكارتلا درسبو ،مجمملا اذه يف بيكارتلا بىتترت ةقيرط باعيتساب :حاتم = يئابفألا
(٢٣-٢٢ ص ١، ج ، **لصؤملا يقاقئتشالا مجمملا** باتك). (سرهفلا)

یاهراکهار و باتک صقاون (-ه) حالصا

زاب تسا نکمم هک هتفرگ شپ ار یلاور کی ناشیا. تسا ثحب تامدقم مه زاب باتک نیا هتبلال.
دندرب اچرد.

باتک لی مکت ترورض.۱

یارب یلمکم و دوشب هفاضا اهنیا هب، تسه مه اهنآ هک، یرگید دعاوق و دینک شلی مکت ادعب رگا
نیرتهب زا، تسا بوخ یلیخ، باتک نیالاعف، دوشیم یلاع یلیخ رگید، دوشب هتشون باتک نیا
دیآیم نم رصاق نهذ هب هک یا هزادنا ات، دوشیم راگدنم خیرات رد هک تسایاه باتک

اه نیا ینعی هک؛ مراد تشاددای شیارب البق هتفگ یم ناشیا هک یلک طبابوض نآ ثلث دیش نم
اب مظنم یلیخ هدرک هدایپ و هدناسر رس ناشیا بخ و. تفر ولج دوشیم هک تسایتالم تحم
ساسحایاهدوبمک، داتفا ثحب هب ادعب شیاهاج یضعب رگا هک تسانکمم، یباسح تافاضا
دیایب شراک هب مدرک ضرع نم هک یتالم تحم ات دنچ نآ هک دوشب

تالمکم زا؛ توص تایصوصخ یسررب

دراد تلاد دوشیم چراخ هک مه یتوصسفن تایصوصخ، [1] تساهتفرگ ار قطن زاهج ناشیالالم
ادعب تساه نیا تالمکت اه نآ

و دیروایب راشف ولگ هب، دیوگب مکحم، دیوگب توص تدش اب ار یفرح کی امش هکنیا
دراد قرف فرح تیفری اب، دیروایب راشف نآ نتفگ رد، دیوگب

داجیا ار توص نآ هک توص نآ دلوم رد- شجرخم رد شدوخ هک یتوص اما، تسازیچ کی توص تدش
هک ام توص هاگتسد، دنیوگیم [2] توص تنمرف نآ هب. دنکیم قرف، درادن ای دراد تدش- دنکیم
، دیآیم یتوص یاهرات زا هک ار یتوص، توص جرخم، توص دیدشت ساسارب، هداد رارق ار نآ دنوادخ
هتفای دیدشت هک یجاوما هب تروص نیا هب ار نآ. دنتفگیم [3] سنانوزر نآ هب. دنکیم یراکتسد
اب امش توص جرخم، دیوگیم توص جرخم نآ هب اذل، دیآیم نوریب امش ناهد زا و دنکیم لیدبت
دهدیم تروص ار راک نیا، ناهد یاج دنچ یگنهامه

شاوی هچ و دینک تبحص مکحم هچ امش. [4] تسه مه یرادومن. تسا راک زایشخب تنمرف دینیب
یراک؛ دیتفگ هچ هک دهیم ناشن [5] راگناوآ هاگتسد رد دیوگیم «ءار» یتقو اما. دینک تبحص

ار «ءاب» ینعی .دیتفگ ار «ءاب» امش هک دیوگیم نآ هکلب .هن ای دیتفگ مکحم ار «ءاب» هک درادن دهديم صیخشت «ءاب» ناونعهب

ثحب نیا هب عچار ددعتم تاسلج رد تغل هثحابم رد ام .[6]تسا شپ لاس داتفه یارب تنمرف

یاهدیا فرپ یاهزیچ ،دیریگب ار نآ هلابند رگا هک تسا ییاهثحب نیرتهب زا یکی .[7]میدرک ،دنک دیلوت توص رازفامرن و رتویپماک اب تسناوت رشب هک مه نآلا ینعی .دیآمی ناتریگ ،دنتسناوتیمن ،دوب هدشن فشک توص تنمرف رگا .دندرک فشک هک تسا توص تنمرف رطاخهب دننک دیلوت توص

فلتخم دعاوق هب هجوت ترورض ۲۰ قاقاتشا

ماظن کی رد ار هدام کی لامعتسا دراوم فّلکت نودب دیهاوخیم یتقو هک تسا یایناعم خنس کی رد نم تفگ .تفگ ار نیمه مه سراف نبا دوخ .تسا ناتتخس هک دینیبیم ،دیهد ناماس دجاو ییانعم میوگیم ،تسا دجاو انعم هک دش حضاو نم یارب رگا .مه دیمن جرخ هب فّلکت سییاقم باتک نتشون «لوصا ءعبرا» دیاش ،«لوصا ءثالث هل» ،«نالصا هل» میوگیم منک عمج مناوتیمن هک مدید رگا اما [8]دنوریم ولج اچنیا ات ناشیا .تسه نم هطفاح رد مه

هدعاق ود عجم ،یوغل هدام کی یهاگ ینعی .دنتسین عمجلا ءعانم هک تسه یدعاوق ،ریبک قاقاتشا رد دینکیم لامعا هک ار یرگید هدعاق و تسا انعم کی شایجورخ دینکیم لامعا هک ار هدعاق کی ،تسا دیوگیم هکنیا لاح و دینیبیم تغل سوماق رد ار انعم ود ره امش .تسا رگید یانعم کی شایجورخ مادک ره نوچ ؟اچ .دوشیم عمج مه اب رمالا سفن رد یلو .دوشیم عمج هک تسا مولعم .دوشیم عمج .تسا هغلل هق هدعاق ود یجورخ

؟مینک لامعا ار هدعاق مادک میهاوخیم «خسن» یور ؟تسا انعم هچ هب خسن میوگیم ام دینیبب ار یلوا و دشاب تباث موس و مود فرح دیهاوخیم ؟دیهد رارق کرحتم ار موس و لوا فرح ود دهوخیم نیا ؟دیهد رارق ریغتم ار طسو فرح و دیریگب تباث ار موس و لوا دیهاوخیم ای ؟دیهد رارق کرحتم یهاگ هک میراد یخسن کی ام اذل و .دراد اچ شدوخ یارب تغل رد دعاوق نیا .تسا هغلل هق هدعاق هس و دیرادیم هگن تباث ار «خ» و «نيس» ؟دینکیم راک هچ .دراد مه «خَسَم» ،«خَسَر» ،«خَسَن» مینیبیم ،«بَسَن» ،«مَسَن» ،«رَسَن» ،«خَسَن» دیوگیم یهاگ «خَسَن» رد اچنیمه .دیهدیم ریغت ار لوا فرح ار «خ» و «ن» ؛دیهدیم رارق کرحتم ار طسو فرح مه یهاگ .دیهدیم رارق کرحتم ار موس فرح ینعی «خَرَن» ،«خَوَن» ،«خَسَن» ؛دیریگیم تباث

نیا زا یکی اب «خَسَن» یناعم زا یشخب .دشاب هدش لامعا «خَسَن» هدام یور دعاوق نیا هک درادن یعانم یرگید اب رگید شخب و دشاب طبترم دعاوق

زارق تباث وحن هب دنناوتیم هک ییاج نآ رد فورح زا یضعب ینعی .تسا یبوخ یلیخ هتکن نیا لعفلان یع رد رگا هک تسا یفورح زا «واو» دیامرفیم امش هک یزیچ نیمه .دندراد تیولوا دیریگب و «ءاب» اب دینیبیم دینکیم لامعا ار هدعاق نیا امش یتقو ینعی .دراد تیولوا دوش هداد رارق تباث یواو فوجا هک یتاملک ؛دیورب برع ناسل لک رد ؛دشاب «واو» لعفلان یع رگا .دنکیم قرف «خ»

۳. یی ارگ راصحنا زا زیهرپ

دیوگ یم دعب[10]تسا هدشن راک رگیدی چه ؛ام نامزات دمآ ،دشن

يَجْزِيهِ لَوْ نَادِي زَوْي كُنِي مَوْدِلْو يَلْمُرْ كِلْو قَايْدِشْ لِي نَعَا
[12]. يَلِي الْعَالِو

یم نی یوغل ات شش چنپ زا لاج یأ یلع .درک یم رکذ ار [13] «یگ نی مود» ای «یلم رک» حلاص یحبص کی ناشی راک ناشی اهک دیوگ یم دعب – دی تفگ امش اهک نی مه – ار راک دن درک عورش اه نی اهک دیوگ یم .دینک یم عافد نآ زا امش اهک دیوگ یم یزیچ نامه اه نی تالکشم زا یکی ؛ت شاد لکشم رادقم

و تسا نآ لدب نیا دنتفگ یم ،دنداتفا یم ریگ اچک ره ؛«اریثک بلقلل و لادبالا ءاعدا» :دیوگ
امو تاپثالثلل نیوکتل ةدرطم ریثک عقاوم یف فرحا ةفاضل صارتفا». تسا بلق نیا
رد ار یزیچ چیه امش .مامت :دیوگ یم ار اهنای ی همه و هدمآ و«یناعملل براقث هجو نایب ، اهقوف
لثم . نیا زا دینک فاص ار ناتنهد .رانک دیراذگب ار و لادبا و بلق – یبرع نابز و نآرق نابز
قُیقحتلا [رد] یوفطصم یاقآ موحرم

مهم یلیخ نیا – تسا هدرک راک هچ دینیبب لوا ناسنا ،دراد ناشیا ار یکبس دیاب نیا لاج یأ یلع
زا دعب الاح دعب ،دمآ تسد هب هک ناشیا تینهذ .تسا هدرک راک هچ ناشیا هک دمهفب لماک – تسا
ناشیا یلیخ لاج یأ یلع .دشاب نآ هب تسا نکمم هک یتالاکشا مینک عورش ناشیا تینهذ مهف
تسا هدیثک تمحز .

فوق هب ای و هفاضل دعاوق ندرک هفاضل و شللخ و عضاوم ،هدرک عورش یبوخ لاور یلیخ و شیاهراک
.....تسه هک نابز رد ییاه ییارگ طارفا کی امش

دسرب رس هزادنا هچ هک نیا اما .تسا شدوخ صاخ یاضف کی نآ ،تسا هدرک اپ هب ناشیا هک ییاضف
لوق هب ای و هفاضل دعاوق ندرک هفاضل و شللخ و عضاوم ،هدرک عورش یبوخ لاور یلیخ و شیاهراک
.....تسه هک نابز رد ییاه ییارگ طارفا کی امش

فوح یانعم یسررب رد [1]

هریت یقفا یاهاون تروصهب تشاگنفیط رد هک تسای توص **یژرنا** زکرمث (formant) دنزاس [2]
هب هجوت اب راتفگ یارجم رد.دهدیم ناشن ار **اوه** نایرج رد راتفگ یارجم لکش ریثأت و دوشیم هدید
دنوشیم دیدشت راتفگ لانگیس یاهاوناکرف زا یضعب ،ارجم لکش

دوشیم هتفگ (Formant) تنمرف هدش دیدشت **یاهاوناکرف** هب

دنشابیم **لانگیس** یساناکرف فیط رادومن ممیزکام طاقن اهتنمرف

دنراد یدایز تیمها ادص یب و رادادص یاهاونآ صیخشت و یسررب رد اهتنمرف

ینیعم هودجم زین فلتخم دارفا یارب یتح هک تسای صیخشم تنمرف یاراد رادادص فرح ره
(ایدپ یکیوتیاس)دراد

:دسیون یم (ةیتوصلال ةمزحل: یبرع نابز هب) تنمرف هرابرد دوخ باتک رد رمع راتخم دمحا رتکد

ددرتلا

ةجوملا ددرت لاثملا لیبس یلع .هیناثلا یف هلماکلا تارودلا ددع frequency ددرتلاب ینعی
الثم ةرود لک نال (100cps)هیناثلا یف ةرود ۱۰۰ وه دعب یتآلا (۳)لکشلا یف ةنیملا ةبکرملا
(۲۳ ص ،یوغلل توصلال ةسارد).ةیناثلا نم رمتست ب یلا أنم

ةیتوصلال مزحلا

نع هژیومت و timbre توصلال عون لکشت یتلا groups of frequencies تاددرتلا تاغومجم و تاددرتلا
formants ةیتوص امزح یمست ةلتخمل اغوالا تاذ یخال تاوصلال

نمّ لقالا یلع نیتنثا و fundarnental tone یساسا ؤمغن کلمت vowel sounds ؤلعال تاوصا لک و spectrogram یفیطلال مسرلا یف مزحلا رهظت و (band frequency کلدک ؤمزحلا یّمسرت) مزحلا (۳۴ ص، نامه) ؤی قفا ؤادوس طئارشک

یتوص هاگتسد یتوص دیدشت زا هک تسا یعیسو فیط رثکادح تنامرف، (ییواو و راتفگ ملع رد رد یلحم رثکادح ای هدرتسگ هلق کی ناونع هبّالومعم تنامرف، کی تسووکآ رد. دوشیم لصاح ناسنا هب تاوقا یهاگ تنمرف سناکرف، فیرعت نیا اب، کی نومراه یاهدص یارب. دوشیم فیرعت فیط یم تیوقت سنانوزر کی طسوت رتشیب هک دوش یم هتفرگ رظن رد کی نومراه سناکرف ناونع ار ادص کی دیلوت یاه مسیناکم "اه تنامرف" ایآ هک تسا نیا رد فیرعت ود نیا نیب توافت. دوش... دندنک یم صخشم ار هدش دیلوت یادص دوخ ای دندنک یم صخشم

اههکاو رییغت ثعاب یتوص یارجم رثؤم لوط هک هدی نیا اب یسانشاو، کی تسووکآ رظن هطقن زا هک دوبن صخشم، نیاربانب. تسا روطنیمه زین اهنآ دیدشت سناکرف و. تشاد دج لکشم، دوشیم یاهلوط اب ناگدنیوگ هک ینامز، دنشاب هتشاد یگتسب اهسناکرف هب دناوتیم اهرادادص هنوگچ دندنک دیلوت ییاهدص دناوتیم، ونارپوس و ساب یاهه دندناوخ لاثم ناونع هب، فلتم تخم یتوص یارجم فیط تاغالطا یزاس یداع یارب یهار دیاب. دوشیم کرد ییواو هتسد کی هب قلعتم ناونع هب هک و درک داهنشپ لکشم نیا یارب ار یلح هار 1894 لاس رد نامره. تشاد دوجو توصم تیوه یانبریز یگتسب هک تسا هژیو کی تسووکآ هدیپ کی هکاو یو هتفگ هب. درک عادبا ار "formant" حالطصا تسا نکمم "formant" سناکرف. دراد «یگژیو» ای «تنامرف» ای یئزج یگژیو کی بوانتم دیلوت هب (ee ای iy)، "e لوط" یارب، لاثم ناونع هب. دنشاب توافتم یمک توصم تیصخش رد رییغت نودب. دنشاب توافتم صخش کی رد یتح زتره 440 ات 350 زا تسا نکمم سناکرف نیرتمک اب "تنامرف".

ای یقیسوم تالآ، راتفگ طسوت هک دنتسه یتوص لانگیس زیامت سناکرف یازجا اه تنامرف یم ار دراد زاین نآ هب راتفگ یاهدص نیب زیامت یارب ناسنا هک تاغالطا. دوش یم دیلوت زاوآ طسوت اه تنامرف نیا رتشیب. داد ناشن سناکرف فیط رد اه هلق نییعت اب یمک تروص هب ناوت راشف مک قطانم یا هرود یشاپورف زا توس یادص دنچ اما، دوش یم دیلوت هظفحم و هلول سنانوزر [عبنم دنمزاین] دوش یم یشان Venturi رثا.

ادص یلصا مپ و ریز ای سناکرف). دراد مان F3 یموس و F2 یمود، F1 سناکرف نیرتمک اب تنمرف یارب، F1 و F2، لوا تمرف ود بلغا (تسین تنامرف اما، دوش یم هدیمان F0 ناونع هب تاوقا یهاگ (لگوگ مچرتم هلیسو هب هدش همچرت یسیلگنا یایپ یکیو). دنتسه یفاک توصم ییاسانش

هکی نامز **هنماد** شیزافا هدیپ زا تسا ترابع دیدشت ای (Resonance: **یسیلگنا** هب) سنانوزر [3] کی دزن ای یواسم متسیس کی هب (نآ **هیروف هفلوم** کی ای) یلامعا **بوانتم یورین** کی **سناکرف** کی دیدشت سناکرف رد یناسون یورین کی هک یمآگنه. دنشاب متسیس نآ **یعیبط سناکرف** هب ریاس رد ورین نامه هک ینامز زا رتالاب هنماد رد متسیس، دوش لامعا یکیمانید متسیس دنکیم ناسون، دوشیم لامعا دیدشت ریغ یاهسناکرف

تالآ رد هدش هدهاشم دیدشت هژیو هب، تسا هتفرگ تاشن **کی تسووکآ** هنیمز زا دیدشت حالطصا رواجم هتشر دنکیم **ادص** دیلوت و دوشیم هدنازل هتشر کی هک یمآگنه، لاثم ناونع هب، **یقیسوم** نت ادص هب هک تسا سنانوزر **ادص نینط** یلصا لماعّال صا. دنکیم **ناسون** و شزرل هب عورش زین هک ندب یساکعنا و یناسون تاحفص زا تسبابیم لماع نیا داجیا یارب. دهیم جاوم و ناشخرد ار هدافتسا رثکادح **مگارفاید** و هنیسّاصوصخم و ناهد فقس، ینیب یالاب یاهتمسق زا تسترابع سنانوزر ادص هب نلویو نینط هبعج ای ونایپ کی یالاب محفص دندنام اهنیا همه نوچ درب (ایدپ یکیو تیاس) دشخبیم

هک یتال اوس همه باوج عقاو رد ؟ تسه یچ کیزیف ملع رد دیدشت ای ییواآزاب ای سنانونوزر فیرعت قرف دیدشت اب شاعترا فیرعت یلو شاعترا دیگب شهپ امش دیاش ! تسه هژاو نیمه رد میدیسرپ ندرک رتشیب و بذج رد عایشا میگب رتهب ای متسیس لیامت : تسه نیا سنانونوزر فیرعت ! هراد یتقو دینیبب ، منک شرت هداس دیرازب ؟ شکرد هتخس ... (یتفایرد یژرنا) یتفایرد شاعترا یزیچ زا رتشیب هک هراد تسود بات نیا ، نیداد شله امش و ننک یم تکرح نراد شبانط و بات کی هرذ هرذ تروصب البق هک یژرنا زا یرادقم لیلد نیمه هب و هنک تکرح هشیم دراو یژرنا شهپ هک هک تسه بات لخد یژرنا ندش تشابنا نیمه رطاخ هب تیاهن رد و هنک یم طفح ور هدش دراو شلخد !! دیدیم تکرح ور یگرزب نوا هب بات تشگنا کی اب یتدم زا دعب امش

راجفنا زا یتفایرد شاعترا هشیب یتقو ، تسه روطنیمه مه هشیب نتسکش دروم رد ؟ دوب بللاج یژرنا هنک شلمحت هنوتیم و هرادیم هگن شدوخ لخد و هنک یم عفد ور نوا و هنک یم تفایرد ور و دنلب شاعترا کی امازلا تسین رارق هک دینک هجوت ! هنکشیم ور شاعترا زایشان هدش دشابنا شعاب زیر شزرل کی اه هتفه دیاش و اه تعاس یط هنکم !! هنکشب ور هشیب یا هطحل کی ؟ دش رتنوسآ نوتارب شکرد بوخ ! هشب هشیب یگتسکش

مه و تسه بوخ مه هک ، هراد دوجو ماسچا رد یژرنا تشابنا هب لیم هک دینودب رگا هشیم رتبللاج الاح ، هشاب هدش یحارط تسرد یا هناخ رگا اه هلزلز نیمه یوت اسب هچ ، هشاب راب هعجاف هنوتیم هک هدیم روبع شدوخ زا و هنک یم هتشابنا شاهنوتس لخد ور یژرنا و هدیم شهاک ور سنانونوزر ور یژرنا هنوتب هک هشاب هدش یسدنهم یلکش هب هونوخ رگا سکعرب و هنکن ناریو ور هناخ هلزلز ... اعطق تسه هناخ ندش بارخ شجیتن هنافساتم هنک بذج

باتزاب ای Resound نیتال هژاو زا هک تسه نیا Resonance ای سنانونوزر هژاو صوصخ رد بللاج هتکن کی تسوکآ یاهراودی اب دیشاب هداد ماجنا یقیسوم راک الامتحا رگا . تسا هدش تشادرب ادص یاه قاتا رد یحارط عون نیا عقاو رد ؟ تسیچ اهراودی نیا هب زاین لیلد امش رظن هب ؟ دیرادیان شآ یتوص سنانونوزر نامه ای یتوص تاشاعترا و یژرنا بذج و باتزاب زا یریگولج یارب یقیسوم (تیس) دوش یم یلصا یادص ندش بارخ شعاب دشاب هتشاد دوجو رگا نوچ دوش یم هدافتسا (؟تسیچ سنانونوزر هلاقم ، وسننیتسوت)

میشاب هدش انشآ نآ اب ناتسریبد کیزیف رد دیاش هک تسا دیدشت هدیپ نامه **ادص** سنانونوزر ماکحتسا و ییابی هب هک تسا رادروخرب یصاخ تیمها زا ادص سنانونوزر ، **ناسنا یادص** دروم رد اما یم قافتا رس یاه هرفح نورد رد رتشیب ناسنا یادص سنانونوزر . دش دهاوخ رجنم ام یادص رتشیب ییورین تروصب و دوشیم هریخذ ام رس یاه هرفح رد ادص شاعترا یژرنا هک تروص نیا هب . دتفا ، دوش یم رتگرزب یا هناماد اب یناسون یژرنا شعاب بوانتم و کچوک

یارب . دسر یم رظن هب هدیچیپ یمک میتفگ لبقت مسرق رد هک یلکش هب ادص سنانونوزر حیضوت :مینک یم نایب هنوگ نیا بلطم یزاس هداس ؟دیا هز فرح ای هدناوخ زاوآ گرزب هرخ کی نورد الاح ات

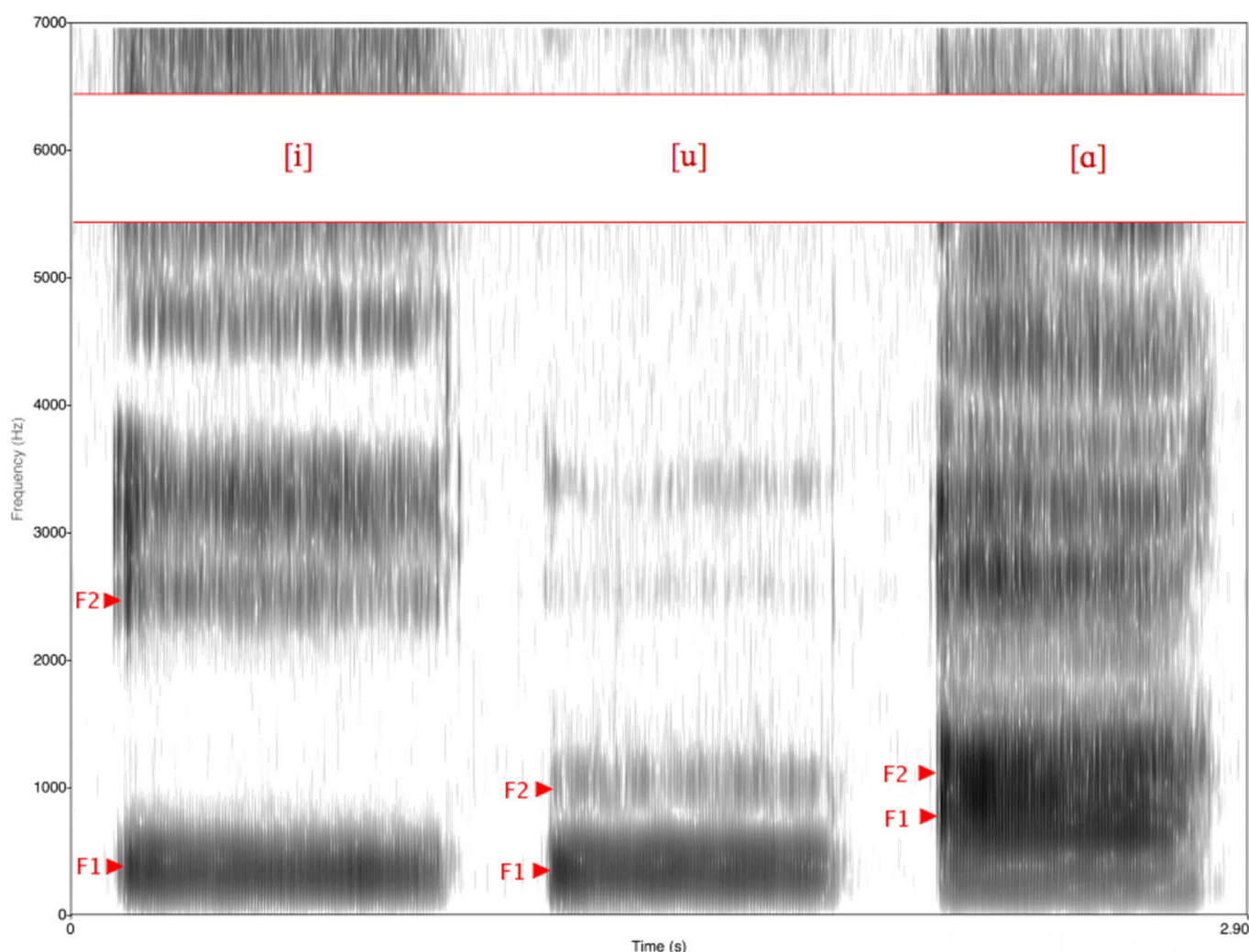
؟دیا هدناوخ زاوآ مامحتسا عقوم و مامح نورد میوگب رتهب ای

نکمم هک یلاح رد میرب یم تذلل دوخ یادص زا رایسب **میناوخ یم زاوآ** مامح رد ام یتقو دیا هدرک تقد . دیان ناششوخ ادص نآ زا ام هزادنا هب دنونش یم ار ام یادص مامح نوریب رد هک یناسک تسا هاگتسد هب رتمک راشف شعاب مه و دوش یم نآ ییابی شعاب مه مامح یاضف رد ادص ندش هدیچیپ . دوش یم ناسنا یادص دیلوت

یم تذلل هکلب دنوش یم هتسخ اهنت هن ینالوط تدم هب مامح رد ندناوخ زا دارفا هک نیا لیلد هدهاشم ار یرتشیب تردق و ییابی زیلو **دینک یم دراو دوخ هب یرتمک** راشف هک تسنا نیمه دنرب رتمک مه میهد شیازفا ار ادص سنانونزر میناوتب نامدوخ یادص اب یا هفرح راک عقوم رگا . **دینک یم** تشاد میه اوخ یرت یوق و رتابی زیادص مه و دروآ میه اوخ راشف یتوص یاهرات هب .

و ترارح اب دنراد دصق هک ینانارنخس ، دنوش یم تمحز راچد الاب یاه **تن ندناوخ** عقوم هک یناگدنناوخ دایز دنه اوخ یم هک ینامز مرتحم نایرجم ای ، دوش یم هتسخ ناشیادص دوز یلو دینک تبحص یژرنا یم هرجنح هیحان رد درد ساسح و دنناوخب زیگناروش راعشا و دنشاب هتشاد **هنحص یارجا** (تسیچ ادص سنانونزر هلاقم).دینک

۲: تنمرف و ۱ تنمرف ندادناشن اب (i, u, a) یسیلگنا توصم فورح یراگن فیط [4]

(یسیلگنا ای دپ یکی و تیاس)

مارگورت کپسا ای یتوص راگن فیط [5]

دوش یم ییامنزاب تروص ود هب یراتفگ لانگیس:

هرود، جوم لکش دوخ میناوت یم ام ییامنزاب نیا رد. تسا جوم لکش نامه هک نامز دجاو رد ییامنزاب (۱) مینک هدهاشم ار اه یگتفشآ و جوم لکش ندوب کی دویرپرریغ ای کی دویرپ، نآ بوانت

دهد یم ماجنا یفارگورتکپسا هک تسا یراک نامه ییامنزاب عون نیا: سناکرف دجاو رد ییامنزاب (۲) کی نومراه مه و اه تنمرف مه ام ییامنزاب عون نیا رد. دنک یم مهارف ام یارب یدعب هس ریوصت کی و مینک هدهاشم یبوخ میناوت یم ار اه

ازجا یژرنا زا یکیفارگ شیان کی هک دنک یم داجیا تشاگن فیط کی ام یارب راگن فیط تسا یراتفگ لانگیس یسناکرف

هتبل تسا سناکرف اه y روح و نامز اه x روح هک تسا یدعب ود مارگورتکپسا تمرف نیرتجیار دشاب یم یژرنا هنماد ناونع هب اه z روح ینعی موس دعب هک دراد دوجو مه یدعب هس تمرف

دوجو یانعم هب، دشاب رت هریت هچره هک دوش یم هداد شیان هریت یدومع طوطخ اب الومعم یژرنا، دشاب یم رتشیب یژرنا

تیلباق کی دویرپ جاوما هم دیوگ یم هک دشاب یم Fourier یروئت هیاپ رب یفارگورتکپسا رگی دکی اب اهنآ اه سناکرف هک دنشاب یم توافتم یاه هنماد اب یسونیس جاوما هب ندش هیزجت یسونیس یاه جوم هب ار هدیچیپ جوم کی هک تسا یدنیرف Fourier analysis. دنراد یحیحص تبسن دنک یم لیدبت هداس

: دوش یم هتخاس هار ود هب الومعم مارگورتکپسا

نیا) تسا رذگ نییاپ رتلیف یرس کی زا لصاح جیاتن هک رتلیف کناب کی ناونع هب بیرقت ۱- (دوب نردم تروص هب لانگیس شزادرپ روهظ زا لبق هار اهنت

دوش یم هب ساجم (stft) هاتوک نامز هیروف لیدبت زا هدف تسا اب نامز لانگیس ۲-

کی مارگورتکپسا تسا سناکرف - نامز عیزوت مود هچرد توافتم مرف ود عقاو رد شور ود نیا، تسا نیمخت لباق ود ناوت هب stft ی هنمادی هب ساجم اب $S(t)$ لاثم ناونع هب) لانگیس

نیا. "دنک یم ثحب راتفگ یاهادص جاوما هراب رد هک یسانشنابز و کیزیف زا یاه هناشن [6] یسانشاوآ. تسا هدش نایب زوه نامور همان گنهرفرد هک کی تسوکآ یسانشاوآ زا هک دوب یفیرعت دزادرپ یم یراتفگ یاهادص کی تسوکآ یاه هبنج هب هک تسا یسانشاوآ هعومجم ریز کی تسوکآ تایصوصخ ای هیاپ سناکرف، اهنآ لوط، جوم قیقدهنماد نوچمه تایصوصخ کی تسوکآ یسانشاوآ. یسانشاوآ یاه هخاش رگید اب تایصوصخ نیا طباور هب و دنک یم یسررب ار جاوما سناکرف رگید ار یسانشاوآ یخیرات یاه هرود ششیپ شخب رد. دزادرپ یم (یرادینش ای یدیلوت یسانشاوآ لثم) رد. تسا کی تسوکآ یسانشاوآ هنیمز رد تفرشیپ هب طوبرم رخآ هرود ود میتفگو میدرک نایب میزادرپ یم اه هرود نیا یسررب هب لصف نیا

رد یناملآ نادکیزیف نیا. دشاب یم زتلوه مله نامره، کی تسوکآ یسانشاوآ رد ناشخرد یاه هرهچ زا دروآ رد ریرحت هتشر هب ار "یقیسوم یروئت کی ژولویزیف ساسا ناونع هب گنهآ" باتک ۱۸۶۳ لاس نیج هب. درک زاغآ یمسر روط هب ار کی تسوکآ یسانشاوآ هعلاطم هک دوب باتک نیا نتشون اب وا. کی تسوکآ هصرع رد و دوب یبرجت یسانشاوآ ماگشیپ زین یوسنارف (۱۸۴۶-۱۹۲۴) تولوزورریپ دوب هداد ماجنا ییاه تیللاعف زین

زا یکی.دش هدفاتسا یسانشاوآ رد x هعشا و یکی رتکلا یاهرازبا زا ۱۹۵۰ ات ۱۹۲۰ یاهلاس هلصاف رد هلیسو نی.ا. دش عادبا (۱۸۸۶-۱۹۴۱) رلیم سنرالک نوتید طسوت هک دوب کیدونوف رازبا نی دوب یتوص جاوما زا نتفرگ سکع یارب یا هلیسو،

ردناسکلا طسوت هک دوب یمتسیس لماش هک دوب " مالک راتشون"، هرود نی اتعادبا رگید زا زارادرب تشاددای متسیس نیلوا نی دش عادبا(لب ماهارگ ردناسکلا ردپ) (۱۸۱۹-۱۹۰۵)لب لیولم (۱۵ حفص رد همیمض)، دوب صاخ هجل ای نابز زا لقتسم هک دوب راتفگ یاهدص

نی.ا. توص دیلوت یکی تسوکآ هیضرف مان هب دش حرطم زین یا هیضرف هکدوب نامز نامه رد مله و نوتسا تیو طسوت گنهامه یروئت.دش یم گنهامه یب یروئت و گنهامه یروئت لماش هیضرف رگید و هیپ گنهامه زا هدفاتسا اب یتوص یاه رات، هیضرف نی اساسا رب. تشگ حرطم زتلوه لیکشت هیپ سناکرف نیدنچ زا هدند لیکشت یاه سناکرف. دنزاس یم بکرم یجوم، اه گنهامه هب کیدزن هک ییاه سناکرف، دندرگ یم ینیب هرفح و ناهد، ولگ زا جاوما نی یتقو. دنا هدش یحاون نی.ا. دنوش یم رشتنم اوه رد و هدش تیوقت دنتسه اه هرفح نی یاه ناوخزاب یاه سناکرف و زیلیو طسوت هک گنهامه یب یروئت. ددنک یم صخشم ار ادص تیفی، سناکرف هدننک تیوقت کی رت یارب یلماع ناوئع هب طقف یتوص یاهرات هک دیوگ یمدوب هدش نیاب رچپریکسا و نامره دیآ یم هرنج زا هک ییاهو نایرج. ددنک یم لمع، دنتسه ناهد هرفح هصخشم هک ارذگ یاه سناکرف طسوت هک یتقو ات دور یم نیب زا غیرس شاعترا نی.ا. دروآ یم رد شاعترا هب ار هرفح نی یاهو، ود نی هچرگا. دنتسین مه رس تشپ امازلا اوه تانایرج نی.ا. دوش هتفرگ رس زا رگید ییاهو نایرج صخشم یارب هک ددنک یم نیاب ار نی هیرطن ود ره یلو دند یم ناشن توافتم ره اط رد هیرطن مهم و هدش عادبا یاهرازبا رگید زا. دنتسه مهم ناهد هرفح یاهناوخ زاب سناکرف، توص تیفی ندرک دنشاب یم یتوص یاه هدننک بی کرت دندوب کی تسوکآ یسانشاوآ تمخرد رتشیب هک نامز نی رد هدننک بی کرت نیلوا، دش عادبا ۱۹۳۹ لاس رد یلدود طسوت هک ردوو. تساهنآ زا یکی ردوو هک ۱۹۵۰ لاس رد رپوک توص طبض یوگلا. ندرک بلج دوخ هب ار یرایسب هجوت، دوخ نامز رد هک تسادص هبنج طقف لبق دروم لثم و دوب توص صیخشت تمخرد هک دوب یتوص هدننک بی کرت نیلوا زین ای ۱۹۵۰ رخاوا رد یسانشاوآ هراب رد کی تسوکآ یاه هاگی، میتفگ هک روط نامه تشادن یمرگرس یاه هاگ دید ای فارگوتکپسا لثم ییاه کینکت اهنآ زا یمک دادعت یلو تفای هعسوت ۱۹۶۰ لیوا یسانشاوآ نیب ام هک ار یرگید بلاطم و عبنم رتلیف اب ندرک راک هیضرف لثم کیروئت و نوسررتپ طسوت هکاو تنامرف هلصاف، ۱۹۵۲ لاس رد. دوش یم لماش ار تساکیتسوکآ و یدیلوت دش حرطم ینراب

تسا هلاقم یادتبا رد هدش هئارا یدنب میسقت رد ههرب نیمراهچ هک، نونک ات ۱۹۵۰ لاس زا اب یسانشاوآ هب رتشیب، نامز نی رد هک دوش یم طوبرم کیتسوکآ یسانشاوآ هب رتشیب، رخاوا رد کیتسوکآ یسانشاوآ هعلاطم. تسا هدش هتخادرپ MRI و توصارف، رتویپماک زا هدفاتسا یم هزاجا هک تسا یهاگتسد فارگونوف. ندرک ادیپ تفرشیپ نوسیدا فارگونوف عارتخا اب ۱۹ نرق زا ادص لانگیس نامه ددجم ندرک شخپ اب. دوش هیزجت سپس و هدش طبض یتوص یاه لانگیس ده دناب هدند روبع رتلیف کی اب هبترم ره رد نآ ندرک رتلیف و راب نیدنچ یارب فارگونوف قیروط لاس رد ناد و گنیوک- یسیل یوا لا طسوت یتوص فارگوتکپسا. دوش یم داجیا فارگوتکپسا، داد یم ناشن نخس فارگوتکپس زا ینآشیمان هک دوب یا هلیسو نیلوا و دش عادبا ۱۹۵۵

یاه یگژیو، دش پاچ ۱۹ نرق رخآ هه ود رد رگولف یپ ویشرآ رد نامره رامیدول طسوت هک یتالاقم دوب تالاقم نیمه رد و ندرک یسررب نوسیدا فارگونوف زا هدفاتسا اب ار اه تماص و اه هکاو یفیط و یلیو یاه هیضرف صیخشت یارب نامره، نینچ مه. دش یفرعم راب نیلوا یارب تنامروف هژاو هک فلتخم یاه تعرس اب ار نوسیدا فارگونوف هدش طبض یاه هکاو، هکاو دیلوت هراب رد نوتسا تیو لکش کیتسوکآ یسانشاوآ رد یرتشیب یاه تفرشیپ، نفلت تعنص هعسوت اب. ندرک طبض یفیط یاه یگژیو مظنم هعلاطم لب نفلت یاه راوتاربال رد راک، مود یناهج گنج یط رد. تفرگ ار ... و ادص تیفی و اهواآ یاه تنامروف و ناهد هرفح یاه ناوخزاب دنمنامز ریغ و دنمنامز تاوصا

یکی رتکلا یاه رادم هب هباشم روط هب دیاب کی مالم کی تسووک آهک دش صخش می تقو. درک رتناس آ
یسانش نابز هلاقم، یرتکد تیاس). دش کی تسووک آ یسانش اوآ نتفر رتارف ثعاب، دوش یدن بلدم
(

هغلل هقف تاسلج رد [7]

دیوگ می دوخ باتک همدم رد ناشیا [8]

هلل یلص و، نیعتسن هب و هلل دمحلل هغلل یف سی یاقم لم باتک اذه *میحرل نمحرل هلل مسب
و، هحیح سی یاقم برعلا هغلل ن: قیفوتل هللاب و لوقأ: دمحل لاق نیعمجأ هلآ و دمحم اندیس یلع
كلذ نم ئش یف اوبرعی مل و، اوفلأ ام هغلل عماوج یف سانل فلأ دق و. عورف اهنم عرفتت الوصأ
لوصأل نم لصأ ال و، سی یاقم لم كلت نم سایی قم نع

عرفتی یدلأ هلصأ ب لصف لك انردص دق و. می طع رطخ هل و، لیلج ملعلل نم باب هیل اناموآ یدلأ و
ابیجم هنع لاسی امع بیجم لم نوکی و، لی صفتلل هلماش زجوملا هلمجل نوکت یثح، هلائسم هنم
(ص ۳؛ ج 1؛ هغلل سی یاقم مجعم). هبرقأ و طفل زجوأب طوس بمل بابلل نع

دندارگ می رب لصا کی زاشی ب هبار یناعم ددعتم دراوم رد، لمع ماقم رد اما

لصا ود:

بأ

مجعم). هیهتلل و دصقلل رخآل و، یعرم لم امه دحأ، نیلصأ فعاضم لم یف ءابلل و هزمهلل نأ ملعأ
(ص ۶؛ ج 1؛ هغلل سی یاقم مجعم)

یناثلل و، لمعلل یلع ءاركل لوألأف، ینعم لم اب امه نیب عمجلل نكمی نالصأ ءارل و میجلل و هزمهلا
(ص ۲۶؛ ج 1؛ هغلل سی یاقم مجعم). ریسكلل مظعلل رب

و، نذا یدل لك نذا امه دحأ، ظفلل یف نادعابت م، ینعملل یف نابراقت م نالصأ نونل و لاذلل و هزمهلا
(ص ۷۵؛ ج 1؛ هغلل سی یاقم مجعم). هلك بابلل عرفتی امه نع و؛ لمعلل رخآل

لك لب ناساقنی ال نالصأ و، هلائسم رثكت و عرفتی لصأ، لوصأ ءثالث داضل و ءارل و هزمهلا
(ص ۷۹؛ ج 1؛ هغلل سی یاقم مجعم) برعلل هتعضو ثیح عوضوم دحاو

رطنلل قیقد لامع اب هلك بابلل عورف عجرن امه یل، نالصأ لتعملل نم امه دعب ام و ءازل و هزمهلا
(ص ۹۸؛ ج 1؛ هغلل سی یاقم مجعم) ءاذم لم رخآل و، ضعب یل هضعب ئشل مامضنا امه دحأ

لصلأل و. رقبلل كلذ و، دحاو لصأ هنأ اومعز و امه نیب سان عمج امبر و، نالصأ [ءارل و فاقل و ءابلل
(ص ۲۷۷؛ ج 1؛ هغلل سی یاقم مجعم) ئشلل حتف و ئشلل یف عسوتلل یناثلل

لوألأف. حضاو لل قی رطلل انكللس انأ ال، امه نیب عمجلل نكمی دق و، نالصأ میجلل و ءارل و ءاخل
(ص ۱۷۵؛ ج 2؛ هغلل سی یاقم مجعم). نینول فالختخا: یناثلل و. یشلل نع ذافنلل

نوکی نأ لم تجم و. لب إلأ ءعامج رخآل و، یشلل نع یشلل ءیحنن امه دحأ: نالصأ لادلل و واولل و لاذلل
(ص ۳۶۵؛ ج 2؛ هغلل سی یاقم مجعم). دحاو لصأ یل نیعجار نابابلل

لخادت نم امه انعم ولخي ال و ،ضعب نم امهضعب برقي ،نالخادت نالصلأ ءارلا و ميچلا و نيشلا
امل ،نيبابلا نيذه عورف ني بانعمج دق و .عافترا و ءيش ي ف ولع نم و ،ضعب ي ف هضعب ءيشلا
(٢٤٦ص ؛ 3ج ؛ هغلل سيسي اقم مجعم) .امه لخادت نم هانركذ

تسا هدش راركت هبترم ٣٤٦اعومجم سيسي اقم مجعم باتك رد نىلصا اى نالصا رىبعت

دروم ٦٥ هثالث لوصا اى لوصا هثالث

ءيؤر ثلاثلا و ،ءيشلا بقتت ي ناثلا و ،ءلجءلا كرت لوالأ :هثالث لوصأ ،ميمل و ماللا و ءاللا
هرثكأ ناك نإ و ،اسايق سيل ءغلل ضعب نأ يلع لدت ،ادج ءنيابتم يه و .مانملا ي ف ءيشلا
(٩٣ص ؛ 2ج ؛ هغلل سيسي اقم مجعم) .اساقنم

دروم ١٤ هعبرا لوصا اى لوصا هعبرا

ل:لصا ٥ هب عاچرا دروم ٣

حتفب ءكربلا و ءامنلا رمالأ و ،ي هنلا دض رمالأ و ،رومالأ نم رمالأ :ءسمخ لوصأ ءارلا و ميمل و ءزمهلا
(١٣٧ص ؛ 1ج ؛ هغلل سيسي اقم مجعم) بءعلا و ،ملءملا و ،ميمل

(١٨٧ص ؛ 1ج ؛ هغلل سيسي اقم مجعم) .بابلا مطعم يه ءسمخ لوصأ هل فعاضملا ي ف ماللا و ءابلا

(٤٣٥ص ؛ 1ج ؛ هغلل سيسي اقم مجعم) .ءنيابتم لوصأ ءسمخ لتعلمل فرحلا و لادللا و ميچلا

دادعت ركذ نودب هنيابتم لوصا ديؤگ يم دراوم يخر ب رد و

(١٦٩ص ؛ 2ج ؛ هغلل سيسي اقم مجعم) .ادج ءنيابتم لوصأ داصللا و ءارلا و ءاللا

مجمعم) ءنيابتم هملاك لوصأ و ،سايق يلع عضوي مل باب ،زومهملا و لتعلمل فرحلا و ءارلا و ءاهلا
(٤٨ص ؛ 6ج ؛ هغلل سيسي اقم مجعم)

ناوتىم اهنأ ناىم رد هك تسا هدش هتشون يددعتم تالاقم سيسي اقم رد سراف نبا راك شور هنىمز رد
دومن هراشا «لقلنلا و لصولا و لصالا نىب سراف نبا ءىرطن» هب

باتك بحاص شور هب سرد هسلج رد رضاح ناتسود زا يكى لاكشا [9]

هتطحالم يلى ق ب س دق هب ءردصملا ءي ثلاثلا بيكارتل ي ف ي مجعلمل لصفلا ينعم دارطا نإ [10]
كلذ يلع هبن (-ه ٣٩٥ ت) سراف نب دمحا ماملالا .ءي دودحلم غلاب قاطن ي ف نكل ،ءمئالا نم ءثالث
يلع هبن (-ه ٥٣٨ ت) يرشخمزللا رمع نب دومحم ماملالا ،هغلل سيسي اقم :همجعم ي ف ،(للز) بيكرت ي ف
و (نوقفني) ي تملاك دنع ،" فاشكلا" هريسفت ي ف كلذو ،(حلف) و ،(قفن) بيكرت ي ف كلذ
يرشخمزللا عبت (-ه ١١٢٧ ت) يسولآلا دومحم ني دلل باهش ماملالا ،ءرقبلا ءروس لوأ ي ف (نوحلفملا)
ءملاك دنع (يعالطا بسح) دحاو بيكرت ي ف كلذ لثم يلع هبن مئ ،ني بيكرتل يلع هتطحالم ي ف
سراف نبا مالكو . [٧٨: ءارسالا] {قسغ يلى سمشلا كولدل ءالصللا مقأ} :ىلاعت هلو ق ي ف "كولد"
ءي ثلاثلا بيكارتل ءلثمأ ه ي ف داز كولدللا نع يسولآلا مالكو ط بسحف ءراشالا يرشخمزللا
لصفلا نم ءي ثلاثلا بيكارتل نأ يلى وأ ،ءرهاظلا دارطا يلى هبن ءثالث ءمئالا نم دحاو ال نكل
لصؤملا ي قاقئتشالا مجعلملا باتك (اهثلثي يذلا فرحلاب اهنم لكل ماعلا ينعملا رثأت ي مجعلملا
(٢٢-٢١ص ،

٢٢ ص ، لصؤمل يقاق تشالال مجعمل باتك [11]

١ هرامش ىقرواپ ٢٢ ص ، لصؤمل يقاق تشالال مجعمل باتك [12]

؛ببرعلال ةيمنتل ي نيدلاخلال نيلماعلال دوهج ربكن نأ إال "تاساردل" هذو ي انعسي الو [13]
ي يلمركلال يرام ساتسنأ بالالو ، "ببرعلالو قاق تشالال" ي يبرعلمال رداقلا دبغ خيشلاك
ي "ةئانثلال" لوح هثاأ ي يكي نيمودلال يجرمرم بالالو "اهلاهتكاو اهومنو ةببرعلال ءوشن"
(١١-١٢ ص، هغلل هقف ي تاسارد) تايماسلالو ةببرعلال

ي ةخيتراتلال ةئانثلالاب لوقلال تذأ يكي نيمودلال يجرمرمو يلمركلال ساتسنأ نيوبالال نمو ...
(١٣ ص ، نامو) يبرعلال طفللال

سرد هسلج رد رضاح ناتسود زايكى مالك [14]